

AKDENİZ

KORUMA DERNEĞİ BÜLTENİ

Ocak 2015 Sayı: 7

Uluslararası Dağlar Günü

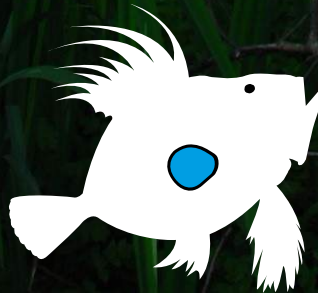
Nasuh Mahruki ile Söyleşi

Akdeniz'in İstenmeyen
Misafirleri

Derin Tutku Air

Kaptan June
ve
Kaplumbağalar

Fotoğraf: Okan Ürker

AKDENİZ KORUMA DERNEĞİ
Mediterranean Conservation Society

AKDENİZ KORUMA DERNEĞİ
Mediterranean Conservation Society

EDİTÖR'DEN

Yeni yılın ilk bülteniyle herkese merhaba,

Adını İngilizce karşılığı "Dünya'nın ortasındaki deniz" anlamına gelen Akdeniz'den alan derneğimiz, gerçekleştirdiği projeler ile 2013 yılında Yeşil Oscar olarak da bilinen Whitley, 2014 yılında ise Equator ödülleriyle laik görüldü. Bu yılda denizel ve karasal çevrenin değerinin anlaşılması ve sürdürülebilirliği için çeşitli proje ve faaliyetlerine devam etmekte...

Bundan yaklaşık bir yıl önce "neden bir bülten yayınlamıyoruz" fikriyle Özlem Katısöz'ün editörlüğünü üstlendiği ilk sayımızı Mart 2014 tarihinde yayınlamıştık. O tarihten itibaren 6 sayısı yayınlanan dernek bültenlerini umarım keyifle okumuşsunuzdur. Yeni yıla girmeden değişen yönetim kurulu üyelerimiz ve halkla ilişkiler grubumuz ile bu sene daha da tecrübeliyiz.

Yine büyük bir heyecanla hazırladığımız bültenimizin bu sayısını, Uluslararası Dağlar Günü'ne itafen dağlara ve ayırdık. Keyifle okumanı umut ediyorum. İyi yıllar.

Umut Uyan

AKDENİZ KORUMA DERNEĞİ
Mediterranean Conservation Society

İÇİNDEKİLER

Uluslararası Dağlar Günü

Geçen ay arkadaşımın önerisiyle başlıktaki konuyu ele almaya karar verdim. 11 Aralık, yani Uluslararası Dağ Günü. Belirli gün ve haftaları bayram olarak adlandırmak da adetimizdir, dolayısıyla Beynelmîlel Dağ Bayramı olarak da kutlayabiliriz değil mi (chem, burada dalga geçiyorum tabii ki). Ancak bu günün hikayesini ve kimin koyduğunu anlamak için Birleşmiş Milletler Günden 21'e gitmemiz gerekiyor: [Devamı için...](#)

Anadolu, 'Sığla Ağacı'na Sahip Çıkacak mı?

Anadolu Sığla Ağacı (*Liquidambar orientalis* Miller) Türkiye'nin güneybatı bölümünde ve kısmen Rodos Adası'nda yayılış gösteren ve dünyada başka hiçbir yerde bulunmayan relik (kalıntı) endemik bir ağaç türüdür. [Devamı için...](#)

Boğaz Hattı'nda Konuğumuz Nasuh Mahruki

Sovyet Asya'nın 7000 metreden yüksek beş dağına tırmanarak, Rusya Dağcılık Federasyonu tarafından verilen "Kar Leoparı" unvanını aldığı anda, Everest'e tırmanan ilk Türk dağcı olduğunda, Yedi Zirveler projesini tamamlayan dünyanın en genç dağcısı olduğunda ne çok imrenmişim ona. [Devamı için...](#)

Kaz Dağlarından Bir Gezi Yazısı

Türkiye'nin 7 bölgesini, 48 şehrini, 151 ilçesini ve 89 Önemli Doğa Alanını (ÖDA) kapsayan bir bisiklet yolculuğu. 98 günde 7500 km pedal çevirerek Türkiye'nin bütün güzelliklerini anbean yaşamının ve yaşatmanın hikayesi. [Devamı için...](#)

Adres (Merkez)
Adres (Yazışma)
Telefon (Merkez)
Telefon (Mobil)

: İsmet Paşa Mahallesi 370. Sokak No: 13 Eski Foça/ İZMİR
: PK 1 Ege Üniversitesi Kampüsü Bornova/ İZMİR 35101
: (+90) 232 812 6459
: (+90) 530 115 3405

Web Site : <http://akdenizkoruma.org.tr>
E- mail : info@akdenizkoruma.org.tr

AKDENİZ KORUMA DERNEĞİ
Mediterranean Conservation Society

Sımsıcak Gönüllere

Dişbudak, Keşan'a uzaklığı 18 km olan, kahvesinde yaşlı amcaların oturup gazete okuduğu, desenli değnekler yaptığı küçük bir köy... Biz bisikletçilerin uğrak yeri de diyebiliriz, çünkü birçok yere geçiş noktasında... [Devamı için...](#)

Dağları Küstürmeyin

Muğla' nın çam ormanları ve makilik alanlarla kaplı dağ köylerinde insanın doğa içinde var olma çabası, doğaya direnç göstermekten ziyade onunla birlikte uyum içinde olup, ona rağmen ve yine onun sayesinde verdiği savaş köylü insanının sahip olduğu erdemlerin en büyüğüdür. [Devamı için...](#)

Akdeniz'in İstenmeyen Misafirleri

Bu türlerden en tehlikeli olarak bilineni, ilk kaydı 2003 yılında Ege Üniversitesi'nden akademisyenlerce (Akyol ve ark, 2004) Gökova'dan verilmiş *Lagocephalus sceleratus*'tur. Bu tür, ekosistem ve balıkçılık üzerindeki olumsuz etkilerinin yanı sıra içerdiği tetrodotoksin (TTX) nedeniyle sağlık açısından da olumsuz etkilere sahiptir. [Devamı için...](#)

Adres (Merkez)
Adres (Yazışma)
Telefon (Merkez)
Telefon (Mobil)

: İsmet Paşa Mahallesi 370. Sokak No: 13 Eski Foça/ İZMİR
: PK 1 Ege Üniversitesi Kampusu Bornova/ İZMİR 35101
: (+90) 232 812 6459
: (+90) 530 115 3405

Web Site : <http://akdenizkoruma.org.tr>
E- mail : info@akdenizkoruma.org.tr

AKDENİZ KORUMA DERNEĞİ
Mediterranean Conservation Society

GELBALDER

2012 yılı Mayıs ayı başında “çok paydaşlı demokratik bir balıkçılık yönetimi için, çok paydaşlı bir mücadele ve tüm STK’larla iş birliği” temel ilkesiyle kurulmuş olan GELBALDER, canlı sucul kaynakların ortak kamu malı olduğunu savunmakta, denizlerimizin ve balıkçılığın içinde bulunduğu sorunların çözümünün ise ancak çok paydaşlı bir mücadele ve işbirliği ile gerçekleştirilebileceğine inanmaktadır. [Devamı için...](#)

İnaf Gari

İnaf Gari, Mavi Yol olarak bilinen Bodrum ile Gökova mevkiinde bulunan koyların kirlenmesine dikkat çekmek ve basında farklı şekilde yer alabilmek için Metafor Filmcilik- Harun Özakıncı tarafından kurulmuş bir etkinliktir. [Devamı için...](#)

Kaptan June ve Kaplumbağalar

Haziran ayının ilk haftası, okumaya doyamadığım, bir çırpıda bitirdiğim, “Kaptan June ve Kaplumbağalar” adlı kitabın yazarı June Haimoff ile söyleşi yapmak için Kaptan June Deniz Kaplumbağaları Koruma Vakfı’na bir e-mail yolladım. [Devamı için...](#)

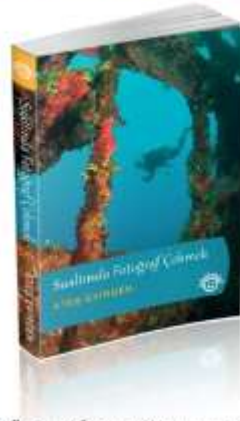
Kitap

Sualtında Fotoğraf Çekmek

Sualtı fotoğrafçılığı, bir zamanlar birçok dalgıcın kayıtsız kaldığı, fotoğraf çekmeye ayrıca ilgi duyan tutkulu kişilerin denemeyi göze alabildiği ve her şeyden önce pahalı bir uğraştı. Ancak iki önemli etken sualtı fotoğrafçılığının, tüm dünyada olduğu gibi ülkemizde de dalıcılar arasında hızla yayılmasına neden oldu. [Devamı için...](#)

Sualtında Fotoğraf Çekmek

ATEŞ EVİRGİN

TÜM KİTAPÇILARDA

Adres (Merkez)
Adres (Yazışma)
Telefon (Merkez)
Telefon (Mobil)

: İsmet Paşa Mahallesi 370. Sokak No: 13 Eski Foça/ İZMİR
: PK 1 Ege Üniversitesi Kampüsü Bornova/ İZMİR 35101
: (+90) 232 812 6459
: (+90) 530 115 3405

Web Site : <http://akdenizkoruma.org.tr>
E- mail : info@akdenizkoruma.org.tr

AKDENİZ KORUMA DERNEĞİ
Mediterranean Conservation Society

Pedalla Türkiye

Türkiye'nin 7 bölgesini, 48 şehrini, 151 ilçesini ve 89 Önemli Doğa Alanını (ÖDA) kapsayan bir bisiklet yolculuğu. 98 günde 7500 km pedal çevirerek Türkiye'nin bütün güzelliklerini anbean yaşamının ve yaşatmanın hikayesi. [Devamı için...](#)

Derin Tutku Air

Ayşegül Dinçkök'ün Endonezya'nın Batı Papua bölgesindeki Raja Ampat, Güney Sulawesi ve Maldivler'de çekmiş olduğu sualtı fotoğraflarından oluşan kitabı, 4 Aralık Perşembe günü MSGSÜ Tophane-i Amire Kültür Sanat Merkezi Tek Kubbe Binası'nda gerçekleşen 'Derin Tutku Air' sergisiyle aynı gün sanatseverlerle buluştu. [Devamı için...](#)

Duyurular

[Akdeniz Koruma Derneği](#) Üye Buluşması, 16 Ocak 2015 tarihinde saat 19:00 da TREN Brasserie/Bornova-İzmir'de gerçekleştirilecektir.

[Türk Deniz Ticareti Sempozyumu](#), 29 Nisan- 1 Mayıs 2015 tarihleri arasında Ordu'da gerçekleştirilecektir.

[Sinop Üniversitesi- Ekoloji Sempozyumu](#) 6-9 Mayıs 2015 tarihlerinde gerçekleştirilecek.

[13. Sualtı Sporları ve Bilimleri Toplantısı](#) 8-10 Mayıs 2015 tarihleri arasında Kocaeli'nde gerçekleştirilecektir.

[Uluslararası Uygulamalı Biyoloji Bilimleri Kongresi](#) 16-20 Eylül 2015 tarihlerinde Makedonya'da gerçekleştirilecektir.

[Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi/Su Ürünleri Fakültesi/Su Ürünleri Avlama ve İşleme Teknolojisi Anabilim Dalı- Öğretim Elemanı İlanı.](#)

[Kastamonu Üniversitesi/Su Ürünleri Fakültesi/Su Ürünleri Yetiştiriciliği Bölümü/Yetiştiricilik Anabilim Dalı- Uzman İlanı](#)

Adres (Merkez)
Adres (Yazışma)
Telefon (Merkez)
Telefon (Mobil)

: İsmet Paşa Mahallesi 370. Sokak No: 13 Eski Foça/ İZMİR
: PK 1 Ege Üniversitesi Kampüsü Bornova/ İZMİR 35101
: (+90) 232 812 6459
: (+90) 530 115 3405

Web Site : <http://akdenizkoruma.org.tr>
E- mail : info@akdenizkoruma.org.tr

AKDENİZ KORUMA DERNEĞİ
Mediterranean Conservation Society

Uluslararası Dağlar Günü

Yazan: Ali Değer Özbakır

TEMA Vakfı Eğitim Bölüm Başkanı

ali.ozbakir@tema.org.tr

Geçen ay arkadaşımın önerisiyle başlıktaki konuyu ele almaya karar verdim. 11 Aralık, yani Uluslararası Dağ Günü. Belirli gün ve haftaları bayram olarak adlandırmak da adetimizdir, dolayısıyla Bey-nelmilel Dağ Bayramı olarak da kutlayabiliriz değil mi (ehem, burada dalga geçiyorum tabii ki). Ancak bu günün hikayesini ve kimin koyduğunu anlamak için Birleşmiş Milletler Günden 21'e gitmemiz gerekiyor:

Uluslararası Dağlar Günü'nün kökeni 1992 yılında, dağ kalkınması tarihinde bir dönüm noktası teşkil eden Birleşmiş Milletler Çevre ve Kalkınma Konferansında Günden 21'in "Kırılgan Ekosistemlerin Yönetimi: Sürdürülebilir Dağ Kalkınması" başlıklı 13. Bölümünün kabul edilmesiyle atılmıştır. Dağların önemine karşı artan ilgi BM Genel Kurulu'nun 2002 yılını BM Uluslararası Dağlar Günü olarak ilan etmesiyle sonuçlanmıştır. Bu vesileyle, BM Genel Kurulu 11 Aralık tarihini, 2003 itibarıyla, "Uluslararası Dağlar Günü" olarak belirlemiştir. FAO (Birleşmiş Milletler Gıda ve Tarım Örgütü) bu kutlamanın canlandırılması ve hazırlanması konusunda koordinasyonu sağlamaktadır ve küresel ölçekte gözetimini yönetmekle yetkilidir.

Yukarıdaki açıklamada, artan ilgiyi de açıklamak gerekli. İlgi, oldukça geniş bir coğrafya ve nüfusun can damarı olan dağların ve bu ekosistemin sunduğu hizmetlerin sürdürülebilirliği:

Yerkürenin kıtasal yüzölçümünün yaklaşık %27'sini kaplayan dağlar, sürdürülebilir ekonomik büyümeye doğru ilerleme konusunda hassas bir öneme sahiptir. Dağlar, dağda yaşayan 720 milyon insanın gıda ve refahını sağlamakla kalmaz, aynı zamanda daha aşağıda yaşayan milyarlarca insanın hayatına dolaylı olarak menfaatini sağlar.

Dağlar, bilhassa tatlı su, enerji ve yiyecek sağlarlar -ki bu kaynaklar gelecek on yıllar içinde gitgide azalacaktır. Ancak, dağlık alanlar aynı zamanda yüksek oranda yoksulluk barındırmaktadır ve iklim değişikliği, orman tahribatı, toprak kaybı ve doğal felaketlere karşı aşırı derece savunmasızdır.

Zorlu iş, hem yüksek alanlarda hem de alçakta yaşayan toplumlar için fayda sağlayacak yeni ve sürdürülebilir fırsatları teşhis etmek ve bu esnada kırılgan dağ ekosistemini tahrip etmeden yoksulluğu ortadan kaldırmaktır.

Biliyorsunuz, FAO aynı zamanda her yıl başka bir takım günler de uyduruyor. Mesela bu sene aile çiftçiliği yılı. Dolayısıyla Dağlar Günü ile diğer günlerin de kesişimi hedeflenmekte:

Uluslararası Dağ Günü; dağların hayata tesiri hakkında farkındalık yaratmak, dağ gelişiminde fırsat ve kısıtların altını çizmek ve Dünya'nın dağları ile yaylalarının olumlu yönde değişimine sebep olacak ortaklıkları kurmak için bir fırsattır.

Bu sene, UDG' nin teması Dağ Tarımı. İşte çoğunluğu aile tarımı olan dağ tarımının yüzyıllardır nasıl bir sürdürülebilir kalkınma modeli olduğu konusunda farkındalığı artırmak için bir fırsatımız var.

UDG 2014 dağlık alanlarda aile tarımının nüfus artışı, ekonomik küreselleşme, kentleşme ve erkek ve gençlerin kentlere göçü ile nasıl hızlı bir dönüşüme uğradığının altını çizmek için bir vesile sağlamaktadır.

AKDENİZ KORUMA DERNEĞİ
Mediterranean Conservation Society

Aynı zamanda, bu değişimler yerel kalkınma için de fırsatlar sunabilir. Dağlık alanlarda yaşayan insanlar turizm, yüksek değerli dağ üzümleri ve el sanatları gibi etkinliklere uğraşarak gelir çeşitliliğini sağlayabilirler. Özel yatırımlar gibi fırsatlara olanak sağlayacak siyasi ortam sayesinde çiftçilerin kaynaklara erişimi geliştirilebilir ve gelir üretme kapasiteleri artırılabilir.

Yani olay bundan ibaret. Öyle, “dağları sevelim, canım benim” günü değil. Bildiğiniz politika geliştirmek, insan refahını ve sağlığını korumak ve farkındalık yaratmak için kutlanan bir gün. Ama tabii isteyen bayram olarak da kutlayabilir. Gerçi benim çok da beklememe gerek yok: Deliye her gün bayram!

REFERANSLAR

Bütün alıntılar doğrudan tercümedir. BM’den izin almadım, umarım kızmazlar.

Anadolu, Sığla Ağacı’na Sahip Çıkacak mı?

Yazan: Dr. Okan Ürker

Ankara Üniversitesi Sosyal Çevre Bilimleri Ana Bilim Dalı

okan.urker@gmail.com

Anadolu Sığla Ağacı (*Liquidambar orientalis* Miller) Türkiye’nin güneybatı bölümünde ve kısmen Rodos Adası’nda yayılış gösteren ve dünyada başka hiçbir yerde bulunmayan relik (kalıntı) endemik bir ağaç türüdür. Dere boylarında ve taban suyu yüksek alanlarda gruplar halinde veya tek tek görülen bu ağaç türü Aydın-Çine Çayı ile Hatay-Asi Nehri arasında kalan kıyı bölümünde parça parça yaşarken, yoğunlukla Muğla İli’nin güneyinde yer alan Marmaris, Köyceğiz, Ula, Dalaman, Ortaca ve Fethiye ilçelerinde koruluklar veya orman parçaları şeklinde görülmekle birlikte en sağlıklı biçimde yoğunlaşarak orman oluşturabildiği tek yer Köyceğiz-Dalyan Özel Çevre Koruma Bölgesi’dir. Ancak Sığla Ormanlarının alanı 1949’da 6.312 hektar iken (Huş, 1949), 1987’de 1.337

hektara düşmüştür (İktüeren ve Acar, 1987). Günümüzde ise yapılan plantasyon çalışmaları ve çeşitli koruma çalışmaları sonucunda yaklaşık 2.000 hektar civarında bir sığla ormanı varlığı kaldığı tahmin edilmektedir. Kalan bu miktarın yaklaşık % 60’lık bölümü ise (yaklaşık 770 hektar) Köyceğiz-Dalyan Özel Çevre Koruma Bölgesi sınırlarında bulunmaktadır.

Fotoğraf: Okan Ürker- Anadolu Sığla Ormanlarının Genel Görünümü

Bölgede yazılı ve arkeolojik kanıtların en eskiye gittiği dönem olan Karya Uygarlığı’ndan günümüze değin yöre halkları yaklaşık dört bin yıldır bu ağaçtan çok farklı şekillerde faydalanmıştır. En önemli özelliği; gövdesinden elde edilen yağının antik dönemden bu yana kozmetik (parfümlerde uçucu yağların doğal fiksatorü) ve ilaç yapımında (mide rahatsızlıkları ve cilt problemlerinin giderilmesinde) kullanılmış olmasıdır. Öte yandan yaprağından yemek yapılması, çıkardığı hoş kokunun iyileştirici etkisinden dolayı çeşitli zamanlarda terapi ormanı gibi kullanılmış olması, yağın elde edilişi sırasında gövde parçalarından geriye kalan buhurunun tütsü olarak cenaze törenlerinde, önemli dini günlerde ve ibadethanelerde kullanılması ağacın yalnızca maddi değil manevi anlamda da önemli olduğunu göstermektedir. Özellikle cenazeler sırasında yakılan tütsü kabuğundan çıkan dumanın; ölünün ruhunun ölümsüzlüğe yani ruhlar alemine karıştığını sembolize etmesi açısından bu ağacın kutsallığına işaret etmektedir.

AKDENİZ KORUMA DERNEĞİ
Mediterranean Conservation Society

Fotoğraf: Okan Ürker- Sığla yağının elde edildiği mekanik bir sıkma-pres makinesi, yerel adıyla ‘Günlük Düveni’

Bu kadar farklı özellik ve değeri bir arada taşımaya rağmen, ağacın gövdesinden elde edilen yağın uzun yıllar kimya sanayinde fiksator olarak kullanılmasının ardından kimyasal fiksatorlerin yaygınlaşmasıyla birlikte ekonomik önemini kaybetmesine neden olmuştur. Eskiden Türkiye’de 20 ton dolaylarında sığla yağı elde edilirken, günümüzde Sığla ormanlarının azalmasıyla yılda ancak 3-4 ton sığla yağı elde edilebilmektedir.

Yağa, yurtiçinden ve yurtdışından yoğun talep olmakla beraber, yeterli miktarda üretim olmadığı için bu talep karşılanamamaktadır. 2000’li yıllarla birlikte artık parfümeri sanayinde sentetik fiksatorler (sabitleyici) kullanıldığından eskiden olan talepler azalmış ve sığla yağı üretimi 1 tona kadar düşmüştür. Günümüzde bu üretimin büyük çoğunluğu kaçak yollarla bilinçsizce devam etmekte ve kalan Sığla Orman parçalarında baskıyı arttırmaktadır.

Fakat bu ormanların yok oluşun eşiğine gelmesindeki esas faktörü 1950’lerden

günümüze sistematik biçimde gelişen kentleşme politikaları sonucu kentlerin gıda ihtiyaçlarını karşılamak üzere kırsaldaki orman alanlarının tarım alanlarına dönüş-türülmesi süreci olarak bahsedilebilir. Şöyle ki ta-ban suyu yüksek, tarıma son derece elverişli yerlerde yetiştiği için Anadolu Sığla Ormanları kesilerek veya orman toprakları drene edilip kurutularak narenciye bahçelerine dönüştürülmüş-tür. Yakın zamanda narenciye üreticiliğinin yanı sıra bu araziler turizm tehdidi altında da kalmaya başlamıştır. Bunun yanı sıra drenaj, kuraklık ve su rejiminin bozulması gibi sebeplerden dolayı Anadolu Sığla Ormanları’nda tuzlanma ve kurumalar da yaşanmaktadır.

Tarihsel süreçte yöredeki toplumsal yapının şekillenmesinde de önemli roller oynamış olan Anadolu Sığla Ağacı günümüzde neredeyse yok oluşun eşiğine gelmiş olup, bu özel durumu nedeniyle Tuna Ekim ve arkadaşları tarafından 2000 yılında IUCN Tehlike Kategorileri’ne göre hazırlanan listede, “Doğada Orta Vadeli Gelecekte Yüksek Tehdit Altında Olan Türler” kategorisinde yer almaktadır (Ekim ve diğ., 2000). Yine bu özel durumu nedeniyle Anadolu Sığla Ağacı, 2001 yılında EUFORGEN tarafından “Değerli Yaprak-lılar” kategorisine alınarak, Avrupa çapında koru-nacak bir tür olarak kabul edilmiştir (Alan ve Kaya, 2003). Anadolu Sığla Ormanları bu özel durumu ve nadirliğinin yanı sıra, barındırdığı ekolojik, ekono-mik ve sosyolojik önemleri ve özellikleri hep bir-likte ele alındığında bir hassas orman ekosistemi özelliği de göstermekte olup bu durum da acil ve özel koruma önlemlerinin alınmasını gerektir-mektedir (Ürker, 2014).

AKDENİZ KORUMA DERNEĞİ
Mediterranean Conservation Society

Fotoğraf: Okan Ürker- Anadolu Sığla Ağacı'nın Genel Morfolojisi ve Ormanın İçeriden Görünümü

Bir Doğa Koruma Biyoloğu olan Dr. Okan Ürker, Anadolu'da yaşayan ve bazıları nesli tehlike altında olan bitki, kuş, kelebek, sürüngen ve memeliler gibi birçok canlı grubu ile orman, step, sulak alan, deniz gibi birçok farklı ekosistem üzerinde yaklaşık 10 yıldır çeşitli araştırma ve koruma çalışmalarında yer almakta olup, 2010 yılından bu yana da yoğun olarak doktora tez çalışmalarının ana konusu olan Anadolu Sığla Ağacı'nı detaylı biçimde incelemektedir. Bu ağacı esas olarak araştırmak istemesindeki en büyük neden; bu ağaçtan teşkil olan Anadolu Sığla Ormanları'nın özellikle son 50 yıl içerisinde kentleşme politikalarının bir sonucu olarak girdiği yok oluş sürecinin arka planını inceleyerek, bu yok oluşun önüne geçebilecek koruma önlemlerini geliştirmektir.

Bu özel ormanlara ilişkin yapılabilecek en doğru ve kalıcı koruma metodu ise son yıllarda dünyada yeni yeni kullanılmaya başlanan ve parçalanmış ormanlarda oldukça etkili sonuçlar sunan koridor metodunun tatbik edilmesidir. Koridorlar orman parçaları arasında bütünlüğü sağlayan ağaç kümeleridir.

Orman ekosistemlerinin parçalanması doğal kaynakların yok olmasını hızlandıran en önemli nedenlerden biridir. Ormanların küçük parçalara ayrılması ormanların iç alanlarının ve habitat kalitesinin azalmasına neden olur. Ormanlarda yaşanan parça-

lanma, karasal biyoçeşitliliğin azalmasında birincil sebep olarak kabul edilmektedir.

Fotoğraf: Alp Giray- Koridor Oluşturma-Ağaçlandırma Çalışmaları Muğla Orman Bölge Müdürlüğü ve yöredeki gençlerle birlikte gerçekleştirilmektedir.

Parçalanmış ve bağlantısı kopmuş sığla ormanı parçaları kısa sürede yok olmaktadır. Sığla ormanları içerisinde yaşanan parçalanma süreci ya orman işgallerinin devam etmesine bağlı olarak direkt yok oluş şeklinde ya da drenaj kanalları yoluyla taban suyunun düşmesine bağlı olarak dolaylı yollardan gerçekleşmektedir. Biyolojik koridorlar ise orman parçaları arasındaki yapıyı tekrardan güçlendirmektedir. Koridorlar ile birleştirilen orman kümeleri arasında genetik çeşitlilik korunmuş, bu yolla türlerin yaşama kapasiteleri ve sürdürülebilirlikleri artırılmış olur. Orman kümeleri arasındaki bağlantıların sağlanması ya da var olan bağlantıların güçlendirilmesi ekoloji ve arazi koruma planlamalarında önemli bir yere sahiptir.

AKDENİZ KORUMA DERNEĞİ
Mediterranean Conservation Society

Fotoğraf: Alp Giray- Koridor çalışmaları sırasında Anadolu Sığla Ağacı'nın ekolojik özelliklerinin incelenmesi de büyük önem taşımaktadır.

Orman parçalarının büyüklüğü, şekli, çevre sınırlarının kapsadığı iç alan oranları, hâlihazırda var olan koridor sistemleri orman habitatlarının durumu için kullanılan değerlendirme ölçütleridir. Orman parçalarının durumları, bu parçaların güncel durumlarını göstermekte ve bu bilgi koruma stratejileri oluşturulması için bir altlık sağlar. Koridorlar oluşturulurken veya güçlendirilirken alana yönelik tehditler, alanın topografik, hidrolojik ve toprak özellikleri ile mülkiyet durumu da göz önüne alınarak ağaçlandırma işlemine geçilmektedir. Bu yöntemin tatbik edilebilmesi için ağaçlandırma yapılacak alanın mülkiyet problemlerinin de çözümlenmiş olması gerektiğinden çok ciddi sosyal problemlerle karşılaşılabilir. Bu sebeple koridor olarak kullanılacak alanların tespiti sırasında ekolojik yetkinliklerinin yanı sıra arazi kullanımı, mülkiyet durumu, tehdit durumu gibi sosyal etkenler de mutlak surette dikkate alınmaktadır. Bu metodun uygulanması sonucu günümüzde yaklaşık 2000 hektar civarında kalmış olan Sığla ormanı varlığının ilk etapta 2500 hektara kadar çıkartılması ve parçalanmış ormanın ekolojik

açından daha stabil bir hale ulaştırılması hedeflenmektedir.

2010 yılından bu yana başlangıçta Doğa Koruma Merkezi ile birlikte çıktığı bu yola Rufford Doğa Koruma Vakfı'ndan (Rufford Small Grant) aldığı finansal destekle devam eden Dr. Okan Ürker, şu sıralar bu ormanların korunmasında sürdürülebilirliğin sağlanabilmesi adına doktora sonrası araştırmalarına Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi'nin bilimsel desteği ve Muğla Orman Bölge Müdürlüğü'nün idari-teknik destekleri doğrultusunda devam etmektedir.

Türün yok oluşunu önleyebilmek adına geliştirdiği çeşitli koruma biyolojisi, korunan alan yönetimi ve ekoloji çalışmalarının yanı sıra tatmin edici ve kalıcı bir korumayı sağlayabilmek adına çevre tarihi, çevre etiği, çevre sosyolojisi, arkeoloji ve antropoloji gibi sosyal bilimlerin doğa bilimleri ile çakıştığı yeni sosyal çevre bilimleri tekniklerini de geliştirerek koruma çalışmalarına dahil etmektedir.

Kaynakça:

Alan, M., & Kaya, Z. (2003). Oriental Sweet Gum (*Liquidambar orientalis* Mill.). EUFORGEN Technical Guidelines.

Ekim, T., ve diğ., 2000. Türkiye Bitkileri Kırmızı Listesi, (Red Data Book of Turkish Plants) (Pteridophyta and Angiospermae). Türkiye Tabiatını Koruma Derneği, Van 100. Yıl Üniversitesi Yayınları, 246 Syf, Ankara.

Huş, S., 1949. Reçine ve Sığla Yağı Elde Etme Metotları. Tarım Bakanlığı, OGM Yayınları, Özel Sayı: 36.

İktüeren, Ş., & Acar, İ., 1987. Sığla Ağacı'nın (*Liquidambar orientalis* Mill.) Doğal Yayılışı, Sığla Yağı Üretimi ve Pazarlaması. Ormancılık Araştırma Enstitüsü Yayınları Dergi Serisi, Cilt 33, Sayı 2, No:66, Syf.7-15.

Ürker, O., 2014. Çevre Etiği Bağlamında Anadolu Sığla Ormanları. Yayınlanmamış Doktora Tezi, Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, VIII + 325 Syf., Ankara.

AKDENİZ KORUMA DERNEĞİ
Mediterranean Conservation Society

Boğaz Hattı'ndaki Konuğumuz Nasuh Mahruki

Zeynep Mufti

AKD Üyesi

zeynep@imagesandstories.com

Sovyet Asya'nın 7000 metreden yüksek beş dağına tırmanarak, Rusya Dağcılık Federasyonu tarafından verilen "Kar Leoparı" unvanını aldığı anda, Everest'e tırmanan ilk Türk dağcı olduğunda, Yedi Zirveler projesini tamamlayan dünyanın en genç dağcısı olduğunda ne çok imrenmişim ona. 1999 yılında Gölcük depreminde, Türkiye'nin hazırlıksız yakalandığı çok büyük bir felakette, kurucusu ve başkanı olduğu Arama Kurtarma Derneği (AKUT) ile yüzlerce can kurtararak bir kez daha, bu sefer bambaşka bir boyutta tüm ülkenin kalbine yazıldı hem AKUT'un hem de Nasuh Mahruki'nin ismi.

Fotoğraf: Nasuh Mahruki: Rusya Dağcılık Federasyonu tarafından verilen "Kar Leoparı" unvanına sahiptir.

Doğa sporları, sosyal sorumluluk projeleri derken Nasuh Mahruki'yi daha yakından tanıma fırsatım oldu, her seferinde yaşadığı çevreyi, ülkeyi ve gezegeni daha iyi bir yer yapmak için bitmek tükenmek bilmeyen enerjisine ve projelerine bir kez daha hayran oldum.

Fotoğraf: Nasuh Mahruki- Kar Leoparı, Dünya'nın en yüksek dördüncü dağı, Lhotse' de.

AKUT ve Nasuh'un özellikle sosyal sorumluluk projeleri konusundaki tecrübelerinin bizim için de çok değerli olacağından emin olarak zili çaldım. Ev zaten şehrin içinde bir vaha gibiydi, son hali ile. Kapıdan adım atınca uzak doğunun huzurlu tapınaklarından birine girmiş gibi oldum. Ev halkının yeni üyesi bir buçuk yaşındaki Barlas da beni kapıda karşıladı. Genetik yeteneğinden olsa gerek sohbet boyunca etrafta ne kadar koltuk, kanep, düz duvar varsa hepsine tırmandı. O kadar çok "Aman düşmez değil mi?" diye sormuş olmalıyım ki, sonunda sohbete devam edebilmek için beni bahçeye çıkardılar.

Adres (Merkez)
Adres (Yazışma)
Telefon (Merkez)
Telefon (Mobil)

: İsmet Paşa Mahallesi 370. Sokak No: 13 Eski Foça/ İZMİR
: PK 1 Ege Üniversitesi Kampusu Bornova/ İZMİR 35101
: (+90) 232 812 6459
: (+90) 530 115 3405

Web Site : <http://akdenizkoruma.org.tr>
E- mail : info@akdenizkoruma.org.tr

AKDENİZ KORUMA DERNEĞİ
Mediterranean Conservation Society

ZM – Sosyal Sorumluluk Projelerinin Türkiye’deki öncülerindensin ve Sivil Toplum Kuruluşlarının önemini her fırsatta dile getiriyorsun. Bize bu konudaki deneyimlerini ve AKUT’u anlatır mısın?

NM- AKUT tamamen bir sosyal sorumluluk projesi, kendimi de sosyal girişimci olarak tanımlıyorum. AKUT ilk başta sadece ülkemize, insanımıza yardım etmek için kurulmuştu fakat şimdi bütün dünyadaki küresel afetlere yardıma gidebilecek kapasitede. Aynı zamanda Birleşmiş Milletler tarafından akredite edilmiş Türkiye’nin ilk kurtarma takımı. Kıyafetlerimizde ve araçlarımızda hem AKUT logosu, hem de Birleşmiş Milletler logosu taşıyoruz. Dünyanın her yerinde çevre için, doğa için, toplumdaki dezavantajlı gruplar için, soyu tükenme tehlikesinde olan hayvanlar için gönüllü olarak mücadele eden milyonlarca insan ve oluşum var. Bu uğurda hayatlarını ortaya koyup mücadele edenler var. Örnek olarak kaçak balina avcılığına karşı Sea Shephard örgütü denizde çatışmayı göze alıp eylem yapıyorlar, toplumda geniş kitlelerin dikkatini çekmek, duyarlılık

yaratmak için, gezegen için riske giriyorlar. Bazı örgütler fok katliamını önlemek için av mevsiminden önce Alaska’ya gidiyorlar ve hayvanların üzerini özel bir boya ile boyuyorlar böylece kürkünün değeri kalmıyor.

AKUT fikri ile ilk yola çıktığımızda sosyal girişim diye bir kavram yoktu. STK’lar vardı fakat bugünkü anlamında toplum tarafından benimsenmiş değildi. 1999 Gölçük depreminden sonra Türkiye’de sivil toplum yerini buldu. Sivil toplumu Çok önemsiyorum çünkü sivil inisiyatif grupları bireyi toplumsallaştırıyor ve bireye hem haklarını öğretiyor, hem de yükümlülüklerini hatırlatıyor. İçinde bulunduğu topluma karşı çok daha faydalı bir birey haline getiriyor. Birey sağlıklıysa toplum da sağlıklı oluyor. Tek tek her birey çok önemli. Toplumun bireylerin önüne fırsat eşitliği, adil rekabet, eşit eğitim sunabilmesi gerekli. STK’ların bu adaletsizliği ve fırsat eşitsizliğini de gideren bir misyonu var. Biz kendimize arama ve kurtarma ile ilgili bir alan seçtik. Yeteneklerimiz bu yöneydi. Ben profesyonel dağcıyım. Dünyanın en zor, en tehlikeli dağlarına tırmanıp, Türk bayrağını bu zirvelere çıkardım. O zaman 26 yaşındaydım. Ben ve arkadaşlarım o yıllarda daha atak, her türlü riski göze alabilecek kapasitede, doğada her şart altında başımızın çaresine bakabilecek durumdaydık. Türkiye’de arama ve kurtarma konusunda büyük bir boşluk olduğunu gördük ve Arama Kurtarma Derneği’ni (AKUT) kurduk. O çatıyı büyüterek, bizim gibi düşünen başka insanları da aramıza alarak, onların vizyon ve yaratıcılığı ile bugünlere kadar getirdik. Şu anda 33 takımımız var Türkiye’nin değişik yerlerinde.

ZM- Kaç üyeniz var? Arama Kurtarma dışındaki faaliyetleriniz ile ilgili bilgi alabilir miyiz?

NM- 1600- 1700 gönüllümüz var. AKUT’un vakfı da var. Sosyal sorumluluk projelerini vakıf üzerinden yapıyoruz. Arama kurtarmayı dernek üzerinden yapıyoruz. Spor kulübümüz var. Dağcılık, bisiklet, snowboard, kayak, motosiklet, motor sporları, kitesurf ve birçok spor dalında da faaliyet gösteriyoruz. Yayınevimiz var; bilgiyi üreten, yayan, paylaştan kurum olma sorumluluğumuz da var.

AKDENİZ KORUMA DERNEĞİ
Mediterranean Conservation Society

Üniversitelerde öğrenci topluluklarımız var. Liselerde afet bilinçlendirme eğitimleri veriyoruz. Çok iyi çalışan bir seminer birimimiz var. Sadece geçen sene 109.000 kişiye seminer verdik. Belediyeler ile çoğu zaman işbirliği yapıyoruz. Bu sene Sarıyer'deki bütün ilköğretim okullarına bu seminerleri verdik. Neticede gönüllü olmak çok önemli bir şey, bu yurttaş olmanın sorumluluğu. Yurttaş da yurdun sahibi demek. Biz bu yurdun sahibiyiz. Bu ülke her şeyi le bize ait. Bizim gibi ülkelerde, bizim gibi insanlara çok daha fazla sorumluluk düşüyor. Toplumun önünde giden bireyleriz, eğitimliyiz, görgülüüz, yurt dışını görme imkanı yaşamışız... Türkiye için de, gezegen için de çok daha fazla sorumluluk almalıyız. Yıllarca yurt dışı seyahatlerden, tırmanışlardan dönünce ülkemdeki olumsuzluklardan çok etkilendim. Yurt dışında bu kadarı yok. Magazinler, 3.sayfa cinayetleri, saçma sapan hikayeler utanç verici; bunların olmaması lazım. Kamu sektörü, devletin elinde olağan üstü güç var, özel sektörü elinde sermaye ve bilgi var. Ve sivil toplum kuruluşlarında müthiş bir insan gücü ve yine bilgi var. Bu üç sacayağı sağlıklı bir şekilde bir araya gelirse o toplumun sırtı yere gelmez.

ZM- Kamu sektörü ve iş dünyasıyla aranız nasıl? Yeterince destek alabiliyor musunuz? Gerekli finansal kaynakları nasıl sağlıyorsunuz?

NM- Türkiye'de hükümetin kendine özgü bir pozisyonu var. Buna razı gelmek mümkün değil. Bir Gezi olayında polisiyle en ağır davranışı uygulayan, vatandaşına böyle bir tutum sergileyen bir tavırla anlaşma şansımız yok bizim. AKUT, siyaset üstü bir sivil toplum kuruluşudur. Akut'un siyasi bir görüşü olamaz. Biz Gezi'de ilk yardım desteği verdik. Protesto etmedik fakat ilk yardım ihtiyacı olanlara sağlık hizmeti verildi.

AKUT 1600 civarında arama kurtarma operasyonunda 1870 civarında insan hayatı kurtardı; tamamen gönüllülük ve karşılıksız yardım ilkesiyle. Buna rağmen 40 tan fazla aracımız için hala motorlu taşılar vergisi ödüyoruz. 300 kadar telsizimiz için frekans tahsis ve kullanım ücreti ödüyoruz. Hayat kurtardığımız telsizler ve araçlar için! Defalarca dilekçe verdik, bir sonuç alamadık.

Ama birçok belediye ile güçlü çalışıyoruz. Ataşehir Belediyesi'nden büyük destek görüyoruz. Bizim Ataşehir'deki eğitim merkezimizi, lojistik depomuzu, K9 köpekli arama eğitim merkezimizi yaptılar. AKUT enstitüsü için harika bir yer yaptılar. Kuşadası'ndaki İl Özel İdare, Kuşadası ekibimize ciddi destek veriyor. Değişik ekiplerimiz yerel yönetimlerden, valiliklerden destek alabiliyorlar. Özel sektör bağışlarla destek veriyor. Akut geceleri yapıyoruz.

Yurt dışındaki üniversitelerin ve kuruluşların en çok ilgisini çeken ve anlatmamız için davet aldığımız konu en iyi becerdiğimiz iş: Böyle bir yapılanmayı hükümetin hiç bir kaynağını kullanmadan nasıl bu kadar senedir ayakta tutuyoruz ve nasıl büyütebildik? Akut sürekli büyüyor. Eğitim veriyoruz. Akut enstitüsü üzerinden sahip olduğumuz bilgi birikimini dış kurumlara eğitim ve danışmanlık hizmeti olarak açtık. Arama kurtarma ekipleri yetiştirmek, acil durum yönetimi, bir şirketin acil durum prosedürlerini oluşturmak, tatbikatlarını yapmak, eğitimlerini vermek, gibi konularda danışmanlık yapıyoruz. Bu konularda yurt dışına da açıldık. Rusya, Kamboçya, Vietnam, Romanya, Pakistan, Bangladeş, birçok ülkede de böyle projeler yapıyoruz. SA8000 diye bir sistem var, sosyal uygunluk denetimi, bunu da yapıyoruz. Bunun dünyadaki 2 büyük denetçisinden biri olduk. AKUT'u böyle ayakta tutuyoruz. Bir STK'yı kurmak zor değil, ama sürdürülebilirliği sağlamak çok daha zor. Büyüdükçe maddi ihtiyaçlar da artıyor. Bir bardak alırken bile bardak çarpı 33 ekip diye düşünmek zorundayız.

ZM- Varoluş amacına aykırı bir şekilde paraya ihtiyacı oluyor STK'ların. Gönüllü olmak yetmiyor. Projeleri hayata geçirmek için ciddi maddi kaynaklara ihtiyaç var. Bunu başarmak için çok güzel bir sistem kurmuşsunuz.

NM- Sonuçta bu da bir şirket. Bağışa bel bağlayarak ayakta kalamazdık. Ya büyümeyecektik, ya da finans kaynaklarımızı biz yaratacağıktık.

Toplumu, olumluya, iyiye, aydınlığa doğru götürmek lazım. Türkiye'nin en büyük eksiklerinden biri örgütlenme dinamiklerini bilmemesi. Türkiye'de çıkar amaçlı gruplar örgütlü, çeteler örgütlü, bir de

AKDENİZ KORUMA DERNEĞİ
Mediterranean Conservation Society

tarikatlarda ve cemaatler örgütlü, onun dışında örgütlü toplum dinamiği yok. STK'ların birçoğu da hemşeri dernekleri. STK'ları çoğaltmak lazım; toplumu dönüştürenler onlar. 1999 Gölçük depremi yaşandığında bütün Türkiye'nin arama kurtarma kapasitesi 220 kişiydi. Yarı sivil savunmaydı, yarı sivil da bizdik. Bizim 2 takımımız vardı. Bundan 15 sene önce ülkede enkaz arama kurtarmayı bilen sadece 220 kişi vardı ve 1999 depreminde 70.000 enkaz vardı. Van depremine 4800 kurtarmacı gitti ve Van depreminde 100 tane enkaz vardı. 10-12 sene içinde Türkiye Akut örneğinden yola çıkarak arama kurtarmacı sayısını 10.000 belki 15.000 kişiye çıkarttı. Silahlı kuvvetler bile bu birimini bizden sonra kurdu. Arama Kurtarmanın önemini Türkiye bizimle öğrendi.

Bu nedenle STK çok önemli. Peter Drucker'ın bir lafı var: "Sosyal girişimciler toplumun performans kapasitesini yükseltir" diyor. Akut'un 99 depreminde ortaya koyduğu bilinçli örnek, Türkiye'nin bu konudaki çizgisini çok başka bir yere getirdi. Afet yönetimi önlemler, hazırlık, müdahale ve iyileştirme olarak 4 aşamalı bir model olarak uygulanır. Önlemler ve hazırlık henüz afet ve zararları başa gelmeden önce yapılması gerekenleri kapsar. Risk yöntemi safhasıdır. Müdahale ve iyileştirme de artık kriz yönetimi safhasıdır. Yani artık afet başa gelmiştir, ondan sonraki müdahaledir. AKUT, müdahale safhasında devreye giren bir yapılanma. Türkiye bu dört aşamalı modelin bir tek müdahale aşamasında çıtayı diğerlerinin çok ötesinde yükseltti. Çünkü bütün bunları AKUT örneğiyle yaptılar. AKUT çıtayı öyle yükseltti ki arkadan gelen diğer kuruluşlar da burayı hedefledi ve toplam kapasite çok yukarılara çıktı. Ama önlemlere gelince, mevcut yapı stoklarının elden geçmesi gibi konularda hala aynı yerdeyiz. Kentsel dönüşüm diye müthiş bir kavram var ama Türkiye'de kentsel dönüşüm falan yapılmıyor. Tamamen ranta dönük bir dönüşüm söz konusu. Eski binaların hepsi duruyor, ne kadar boş alan varsa onlara da bina yapılıyor.

ZM- Liderlikle ilgili de eğitimler veriyorsun. Çok genç yaşta dünyanın en yüksek dağlarının zirvelerini hedefledin. En yüksek yedi zirveyi yapan ilk Türk dağcısın; yani dünyada çok az insanın cesaret ettiği bir hedefi çok genç yaşta

aklına koymuşsun. Bizlere de ilham vermesi için anlatır mısın sen kendi Everest'ine nasıl tırmandın?

NM- Dağcılığa üniversitede başladım 20 yaşındayken. Burada önemli konu kişinin kendini tanıması. Seminerlerimde hep üzerine vurgu yaparak anlattığım konu bu. Bu hayatta ne hedefliyorsak, ne yaparsak, neyi başarmak istiyorsak; bu beden, bu akıl ve kendi kabiliyetimiz, kapasitemizle yapacağız. Dolayısı ile kendimizi çok iyi tanımamız lazım. Yetenekleri keşfedip, bunları geliştirmek lazım. Başarı denen şeyin formülü yetenek artı hazırlıktır. Hedefin her neyse yeteneklerinle hazırlıklı bir şekilde hedefinin karşısına çıkacaksın. Ben de bunu yaptım. Bir de denemek lazım. Yaşam deneyimlerden oluşuyor. Üniversitede mağaracılık, aletli dalış, hepsi ile ilgilendim, hepsini denedim, hoşuma gitti, yetenekli olduğumu gördüm devam ettim. Önemli olan kişinin kendi yeteneklerini keşfetmesi ve bunun üzerine inşa etmesi bütün yaşam yolculuğunu.

Yedinci kitabım Kendi Everest'inize Tırmanın'da şunu söylüyorum: Herkes Everest'e tırmanamayabilir ama herkesin tırmanabileceği kendi Everestleri var hayatın içinde. Bunun için insanın o farkındalığa ulaşması gerek. Çocukluğumdan beri bahçeli bu evde yaşadığım için doğa, hayvanlarla iç içe bir hayatım oldu. Üniversite de doğada spor ile tanıştım. O da, benim hem hayattan beklentilerim, hem de yeteneklerime uydu. Ve adım adım giderek hedefler büyüdü. Önce Türkiye'deki dağlarda dolaştım. Buradaki doğa sporları alanlarında aktiviteler yaptım. Üniversitenin son yıllarında hayalim Türkiye'nin ilk 8000 metreden yüksek tırmanışını yapan dağcısı olmaktı. Çünkü benden önce 8000 metreyi önüne hedef olarak koyan dağcı yoktu Türkiye'de. Dolayısıyla bu konularda fikir alabileceğim kimse de yoktu çevrede. O sırada okula Leningrad Üniversitesi'nden bir misafir profesör geldi. O da dağcıymış. Bizim çocuklar yazın Khan-Tengri'ye tırmanışa gidecekler onlara katıl dedi. Khan Tengri 7010 metre yüksekliği olan bir dağ, o zaman benim için çok yüksek bir irtifa idi. Henüz Ağrı dağına bile çıkamamıştım. O dönemde terör yüzünden kapalıydı. Ben Everest'e 1995'te çıktım, Ağrı Dağı'na 1999'da çıktım. Yine de gittim, böylece

AKDENİZ KORUMA DERNEĞİ
Mediterranean Conservation Society

yüksek irtifa tecrübesi edinmiş oldum. Arkası geldi, Kapı kapıyı açıyor, fırsat fırsatı doğuruyor. Rus dağcılarla tanıştım. Bu alanda çok prestijli bir unvan olan Kar Leoparı fikrini o dönemde aklıma koydum. Türkiye'deki en yüksek kış tırmanışını yaptım, diğer 7 binlikleri yaptım. Askere gittim, milli sporcu olduğum için özel izin alarak yedi zirvelerin üçüne askerken tırmandım.

Sıra geldi Everest'e; 8000 lik irtifaya. Her şeyden önce çok pahalı bir proje. 20 sene önceden bahsediyoruz. O zaman sponsor bulmak çok daha zordu. Hazırladığım dosyayı bir çok yere gönderdim ve Yapı Kredi sponsor olmayı kabul etti. Böylece bu tırmanış da gerçekleşti.

En iyi olduğum alan neyse, kendimi en çok hangi konuda başarılı, mutlu, tatmin olmuş hissedeksem kaynaklarımı oraya aktardım. Farkım ve avantajım konusunda şunu söylemek daha doğru olur: Yeteneklerimi çok erken yaşta keşfettim. Yüksek irtifa dağcılığında ve bu tür

sporlarda başarılı olabileceğimin öngörüsünü 20 yaşında edinmiştim. Üniversiteyi bitirir bitirmez hayatımı kurgularken, bu öngörü, farkındalık üzerine inşa ettim hayatımı. O yüzden şansım yüksek oldu. Bir de kaynaklarımı ve zamanımı boşa harcamadan hedef odaklı çalıştım. Hep net hedeflerim oldu.

ZM- Motor ile doğuda oldukça uzak ve zorlu rotalara yolculuklar yapıyorsun. Bu seyahatlere kendi motorunu mu götürüyorsun?

NM- Çok seyahat yaptım o bölgeye. 97'de motorla şu garajdan çıktık Türkiye, İran, Pakistan, Hindistan, Nepal, Katmandu gezileri yaptık.

Tibet'e yaptığım seyahatte Motoru Delhi'ye kargolatmışım, oradan motorla devam ettim. Tibet seyahati çok zorlu bir seyahat olduğu için kiralık motora güvenemezdim ama diğer seyahatler için bu sistem çok pahalı. Nepal, Hindistan, Bhutan için oralardan kiralanan motorlar yeterli. Güvenilir ve sağlam motorlar bulmak mümkün.

ZM- Bu seyahatlerin biri de düğün töreninizdi.

NM- Mine ile evlenmeye gittiğimiz seyahatte de Hindistan'a uçtuk, Delhi'den motorları kiraladık. Bhutan Krallığı'nda evlendik. Bhutan'da ilk kez bir yabancı çift evlenmiş oldu. Yerel kıyafetler giydik. Seremoni çok keyifliydi, din adamları 'bu evlilik hayırlı olsun, evrene faydalı olsun, iyilikle dolsun' diye bütün gün bizim için dua ettiler. Bhutan kıyafetleri giydik. Kelimenin tam anlamıyla müthişti.

AKDENİZ KORUMA DERNEĞİ
Mediterranean Conservation Society

ZM- Barlas'ın doğumu seni nasıl etkiledi? Artık bu yolculuklardan vazgeçmeliyim düşüncesi var mı aklında?

NM- Dünyanın en güzel şeyi. Artık Everest'e gidemem gibi bir şey yok. Barlas bizim hayatımızın merkezi değil, bir parçası oldu. Nereye gidersek o da bizimle geliyor. Bakıcı da yok, sürekli bizimle. İnsanları seviyor, çok uyumlu, çok sosyal bir bebektir, böyle devam etmesi için elimizden geleni yapıyoruz.

Bu güzel sohbetin ardından Nasuh, bahçede kişisel müzesine dönüştürdüğü küçük binayı gezdiriyor. Aldığı ödüller, spor hayatında kazandığı madalyalar, yaşamından izler, anıları hepsi burada sergileniyor. Ne kadar çok iş başarmış, ne kadar çok ödül almış. Gerçekten çok gurur verici bir tablo. Önümüzdeki günlerdeki hedeflerini anlatıyor heyecanla. Onun gibi tutkuyla bu işe sarılan sosyal girişimcilerin sayısı arttıkça ülkemizin geleceğiyle ilgili umutlar da artacak. Yaşadıkları dünyayı daha iyi, daha adil bir yer haline getirmek için çabalayan bu güzel ailenin yanından içim umutla dolu ayrılıyorum.

AKDENİZ KORUMA DERNEĞİ
Mediterranean Conservation Society

Kaz Dağlarından Bir Gezi Yazısı

Yazan: Esra Altındal

**Sağlık Bakanlığı Kamu Hastaneler Birliği
Genel Sekreterliği Basın ve Organizasyon
Birimi-Bakırköy/İstanbul- Biyolog**

esraaltindal@gmail.com

Metropolden bunalıp sıkıldığım her an sığınma ihtiyacı hissettiğim yeri dağlar. Yeri geldi trekking için yeri geldi kamp veya tırmanış için. Bazen ise sadece kafa dinlemek için. “Nefes almak hiç bu kadar iyi olmamıştı” derdim hep o anlarda. Yaşadığının farkına varır ve hiçbir hava böyle temiz, hiçbir su bu kadar lezzetli olmamıştı diye düşünürdüm. Çanakkale’ydi bu lezzetli anlarıma en çok ortak olan... Dağa, denize yakın olmak için seçmiştim beklide bu şehri. Hayatımın en can alıcı zamanlarıydı; üniversite dağcılık topluluğu (ÇOMÜDAT- Çanakkale Onsekiz Mart

Üniversitesi Dağcılık Topluluğu) ile tanışmam her şeyi çok daha kolaylaştırmıştı. İhtiyacım olan bazen bir çanta, birkaç konserve, birkaç parça giysi... Ulaşım ise en kolayıydı; traktör, otobüs veya motor fark etmiyordu. Yeter ki gitmeliydim uzun veya kısa; sadece yol yapmalıyım dağlara doğru...

Fotoğraf: ÇOMÜDAT arşivi- Kaz Dağlarından bir kare

Her yıl adetti, gidilirdi ama ben beklemez yine, yeniden gider keşfederdim, dağları. Her yılın adeti; 18 Mart günü Türkiye Dağcılık Federasyonu (TDF) tarafından Çanakkale Şehitleri için Anma özelliği taşıyan Kaz Dağı Zirve Tırmanışı düzenlenirdi. Türkiye’nin her yerinden insanlar bu anlamlı gün de orada olurlardı. Aslında bu adeti yerine getirerek başlamıştı benim dağların zirvelerine ilk yolculuğum.

Tan vakti ağarmadan uyanıp; planlanan saatte yola koyulurduk. Bahar etkisi ile başlar, sonra yavaş yavaş çiğ tanelerinden yansıyan güneş gözümüzü kamaştırıp içimizi ısıtana kadar devam ederdik yürüyüşe... İşte o zaman yaz mevsimini hissettirirdi bize hava. Dağlarda hava koşulları çok hızlı değişir; işte bu yüzden her an her şeye hazırlıklı olunacak şekilde giyinilmeli, yanında ona göre ekipman bulundurulmalı ve ona göre önlem alınmalıdır. Dağ da en önemli ayrıntı bile hayat kurtarır. Gözlük, kafa feneri, güneş kremi v.b. gibi ufak ama değerli malzemelere her zaman ihtiyacı duyulabilir.

Kamp alanına vardığımızdaki o mutluluk hissi dönüş gününün geleceğini hatırladıkça bir burukluğa dönüşürdü. Kahvaltı için köye inip o tatlı teyzelerden peynir, ekmek almak, sıcak sıcak onları

Adres (Merkez)
Adres (Yazışma)
Telefon (Merkez)
Telefon (Mobil)

: İsmet Paşa Mahallesi 370. Sokak No: 13 Eski Foça/ İZMİR
: PK 1 Ege Üniversitesi Kampüsü Bornova/ İZMİR 35101
: (+90) 232 812 6459
: (+90) 530 115 3405

Web Site : <http://akdenizkoruma.org.tr>
E- mail : info@akdenizkoruma.org.tr

AKDENİZ KORUMA DERNEĞİ
Mediterranean Conservation Society

mideye indirmektir ilk işimiz. Bedeni doyurduktan sonra sıra ruhumuza gelirdi. Bunun için Kaz dağları zaten ideal bir ortamdı. Orda yediğim her yemeğin uyuduğum her uykunun tadı hala damağımda... Kamp hikayelerinden bahsettiğim her an bir iç çekiyorum; yad eder gibi o günleri.

Fotoğraf: ÇOMÜDAT arşivi- Kaz Dağı Zirve Tırmanışı

Kaz Dağı Zirve tırmanışında, önce Ayazma'da kamp kurar, Şahindere Kanyonu ve Sutüven Göletlerini de ziyaret etmeden dönmezdik.

Kaz Dağı etekleri hem Çanakkale'yi hem Balıkesir'i kapsayan geniş bir alana yayılan bir dağdır. Mitolojik ve tarihsel boyutu, insanlar tarafından en çok merak edilen ve ilgi uyandıran kısımlardan olmuştur. Homeros'un İlyada destanındaki Troas bölgesinin en yüksek dağıdır, Kaz Dağı. Efsanedeki Yunanca adı "İDA" Dağı'dır. Dünya'daki ilk güzellik yarışmasının düzenlendiği yer olmasından dolayı manzarasının ve çevresinin güzelliğini buradan almış olsa gerek. Ayrıca tanrıların babası Zeus, Troya savaşını İda'nın doruğundan seyrettiği öne sürülür. Bu da onun görkemli bir dağ olma özelliğini yansıtmaktadır. Yunan efsanesi İlyada dışında, Sarıkız ve Hasan ile Emine'nin aşk öyküleri gibi efsanelere ev sahipliği yapmıştır. Kaz Dağı ve güzellikleri yarışmalar ile ölçülemeyecek kadar derin ve kuvvetlidir. Birçok doğal güzelliğini bir arada barındırması ve üzerinde yaşamlarını devam ettiren canlılardan dolayı Milli Park statüsüne alınmıştır.

Fotoğraf: (<http://kazdagiekoturizm.com/project/kazdaglari-milli-parki-zeytinli-tanitum-merkezi/>) Kaz Dağı Milli Parkı

Dağın eteklerinden akan gürül gürül sular; Tatlısu su balıkları, dereler, nehirler, ormanlar, memeli, kuş ve sürüngen türlerine besin ve yaşam alanı sağlamaktadır.

Bereketli yağmur ve erimiş kar suları ile beslenen ağaçlardan en önemlisi, Kazdağı Gökarnı'dır. Bu ağaç, Dünya üzerinde sadece bu alanda yer almaktadır.

Fotoğraf: <http://www.ebitki.com/1512-abies-equi-trojani.html> Kaz Dağı Gökarnı

Suyun lezzetini keşfetmiş olmalı ki sadece Kaz Dağı topraklarında yetişen Kazdağı Gökarnı'ı gibi başka endemik türler de bulunmaktadır. Yüksük Otu, Ak Safran Otu yaptığım geziler sırasında gözümüze takılanlar. Dağcılık topluluğunda bize eşlik eden hocamın ve doktora öğrencisinin de biyoloji bölümünde olmaları kamplarımın her birinin arazi niteliğini taşımasını sağlamakta.

AKDENİZ KORUMA DERNEĞİ
Mediterranean Conservation Society

Fotoğraf: Orman bakanlığı 1995; Tok 2005 Orman bakanlığı 1995; Tok 2005-Yüksük Otu

Fotoğraf: Orman bakanlığı 1995; Tok 2005-Ak Safran

Birçok canlı türüne ev sahipliği yapan dağların tabi ki olumsuz tarafları da yok değil fakat önlem alınarak olumsuzluklar aza indirilebilir veya ortadan kaldırılabılır. Örneğin; Heyelan bölgesi olan dağları ağaçlandırmak gibi. İşte bu gibi durum-

lar hakkında bilinçlenmek, dağlık bölgelerde yaşayan insanların yaşam kalitesini artırmak, yapılan tarım, turizm gibi alanların zarar vermeden yaralı hale getirilmek amaç edinilmelidir. Bu amaçlar doğrultusunda; 2002 yılından beri her yılın 11 Aralık günü Birleşmiş Milletler (UN) tarafından ortaya konulan “Uluslararası Dağ Günü” adı altında bir nevi kurtuluş bir nevi anma gününde bu değerlerin geliştirmesi konusunda bir nevi teşvik yolu açılmıştır. Ayrıca dağları korumanın önemine değinmek, oksijen, su ve besin kaynağı olduğunu unutmamak; Sosyal, ekonomik, ekolojik ve kültürel açıdan büyük bir önemi olduğu hatırlatılmalıdır. Maalesef ülkemizde çok yaygın şekilde ifade edilemese de bazı bölgelerde, dağ ve dağ yaşamını destekleyen topluluklar ve kişi sayısı gün geçtikçe artmaktadır.

Örneğin; Eyvah Eyvah filminde Ayazma bölgesinde çekilen bir kare, o yazdan sonra bilinçli bilinçsiz ziyaretler yapan insanların uğrak noktası oldu. Su ve Hava Kirliliği, avlanma gibi durumları ortaya çıkardı. İşte tam bu noktada bilinçlenmenin önemi ve doğru reklamın gerekliliği bir kez daha farkına varıldı. Bugünün en büyük amacı farkındalık yaratmak olduğu düşüncesini hafızalarımıza kazıdı.

Kaz Dağı'nın bir özelliği de bir tarafında Marmara bölgesini diğer tarafının ise Ege bölgesinin yer alması ile oluşturduğu görkemli bir sınır olma özelliğidir. Her iki bölgeyi birbirine bağlaması ulaşımının kolay ve yakın hale getirir. Bu da özellikle kışın faaliyet yapmak isteyen biz gezginlerin uğrak noktası olmasını sağlar. Kış turizmi de bunlardan biridir. Gün geçtikçe dünyada yaygın hale gelen festivaller, geziler, dağ yürüyüşleri, kış olimpiyatları gibi her yıl büyük gelişim ile takip edilirken, kayak, dağcılık gibi aktivitelerin son yıllarda ülkemizde de büyük bir artış ile yapıldığını gözlemlenebilir.

AKDENİZ KORUMA DERNEĞİ
Mediterranean Conservation Society

SIMSICAK GÖNÜLLERE

Yazan: Ayşegül Gökalp

Keşan DOÇEK (Doğa Çevre ve Kültür Derneği)

aysegul.gklp@gmail.com

Dışbudak, Keşan'a uzaklığı 18 km olan, kahvesinde yaşlı amcaların oturup gazete okuduğu, desenli değnekler yaptığı küçük bir köy... Biz bisikletçilerin uğrak yeri de diyebiliriz, çünkü birçok yere geçiş noktasında...

Tekerimiz bir köyden geçer de bir yudum soluk almak için uğramaz mıyız hiç köy kahvesine, kış günlerinde yürekleri ısıtacak çay içmeden geçmek olmaz değil mi?

Bahardı ilk gittiğim zamanlar, amcanın biri masaya oturmuş, çekmiş önüne gazetesini okuyordu, bir fotoğraf çekilebilir miyiz dediğim de şaşırды, elinde gazetesi, güzel bir fotoğraf çekildik, "gel sana bir çay ısmarlım." dedi hemen, küçücük bir şeyden mutlu olmuştu, benim gibi, dedem gibi...

Fotoğraf: Hakan Eşme-Dışbudak Köy Kahvesinden

Dedem de öyle yapardı köyde, beni kahvenin önünde gördüğünde "Çaylar benden" der, alır beni kahveye oturturdu, köyde bir kızın kahveye oturmuşluğu görülmemiştir... Dışardan gelenler oturabilirdi ancak, bende Dışbudak'da İlk'lerden biriydim, belki de bu yüzden çok sevdiler beni...

İlk'ten sonra, bir kaç kez daha geçtik Dışbudak Köyü'nden, her seferinde başka amcalarla muhabbet ettik, birisinin kızı Bursa'da okuyormuş, birisinin torunu Edirne'de doktor olacaktı, bazen hallerini hatırlarını sormak için çıktık kahvenin merdivenlerinden, anladılar, hissettiler yüreğimizdekileri...

Fotoğraf: Cihan Özmen- Dışbudak köy yolu

Son gidişim biraz daha farklıydı, güneşli, sınımsıcak bir gün, harikulade bir turdan dönüyorduk, aslında başka bir yoldan geçelim diye düşünüyorduk; ama işte bir yudum çay içip iki muhabbet edelim deyince, tekerimizi Dışbudak'a çevirdik.

Kahvenin önüne vardığımızda Kızıl Prens'imi bıraktım bir köşeye, merdivenleri çıktım, hava iyi olduğu için pek içeri giresim yoktu, pencereden baktım ve benim amcaları gördüm, beni görür görmez eliyle "gel" işareti yaptı biri, bende içeri girdim, ellerini öptüm... "Yine nereden geliyorsunuz be kızım?" dedi desenli değnekler yapan amca, bende "Düştük yine yollara, nereye götürürse..." dedim, çok sıcak olduğunu söyleyip dışarı çıktım.

Bizimkiler bir masaya oturmuş sohbete başlamıştı bile... Bende bir çay söyledim kendime, herkes turun verdiği heyecanla apayrı bir mutluluk içindeydi, herkesin yüzü gülüyordu, güneş umuttu, yaşamaktı insanoğlu için...

Adres (Merkez)
Adres (Yazışma)
Telefon (Merkez)
Telefon (Mobil)

: İsmet Paşa Mahallesi 370. Sokak No: 13 Eski Foça/ İZMİR
: PK 1 Ege Üniversitesi Kampüsü Bornova/ İZMİR 35101
: (+90) 232 812 6459
: (+90) 530 115 3405
Web Site : <http://akdenizkoruma.org.tr>
E- mail : info@akdenizkoruma.org.tr

AKDENİZ KORUMA DERNEĞİ
Mediterranean Conservation Society

Fotoğraf: Hakan Eşme- Desenli değnek yapan amca

Çaylarımı yudumlayıp bindik bisikletlerimize, tam pedalıma basıyordum ki arkamda benim amca'yı gördüm, "Kendine iyi bak amca, hoşça kal..." diye bağırırken, "Dur kızım dur!" diye bağırımaya başladı, durdum, elinde gazete sarılmış bir şey vardı, "Al bak bakalım, beğenecek misin, küçük ama gönlümden koptu." dedi. "Canım benim çok teşekkür ederim, düşünmen yeter." dedim. Elini öptüm, bastım pedalıma... Heyecandan orda açmak bile gelmedi aklıma, ne olduğunu bilmeden sıkı sıkı tuttum elimde...

Kızıl Prens'im benden çok heyecanlandı, içimiz bir an kıpır kıpır oldu, küçüktü ama yüreğimizde kocaman mutluluk oldu gazete sarılmış o sınımsız "gönül"!

Para pul istemedim hiç hayattan, dedelerin anlattığı göç hikayelerini, dağ kokusunu, anaların ellerindeki nasırları, içlerindeki sesleri, tekerimdeki yaprağı, gönülden kopan o küçücük mucizeleri, yaşayıp biriktirdiklerimi bisikletime yükleyip götürdüm hep;

ama yüklediklerimden daha çoktu geride bıraktıklarım. Ne kadarını, nereye kadar götürebildim ki?!...

Fotoğraf: Cihan Özmen- Trakya'da "çetik" adı verilen hediye patikler

Dağları Küstürmeyin

Ali İlhan

Ege Üniversitesi Havacılık Kulübü (EHAVK)

ali_ilhan@hotmail.com

Muğla'nın çam ormanları ve makilik alanlarla kaplı dağ köylerinde insanın doğa içinde var olma çabası, doğaya direnç göstermekten ziyade onunla birlikte uyum içinde olup, ona rağmen ve yine onun sayesinde verdiği savaş köylü insanının sahip olduğu erdemlerin en büyüğüdür. Geçmişinde dağ köylüsü olan bir ailenin ferdi olarak kendimi şanslı hissediyorum. Yaz tatillerinde, bayram ve sömestir tatillerinde köyümüzde geçen zamanlar, edinilen beceri ve anılar çocukluk yıllarımın hazineleridir benim için. Önceleri yörük boylarının birer mensubu olup yerleşik hayata geçerken, daimi yaşam alanları olarak dağları seçen bu insanları şimdilerde anlamak, onlara hak vermek, onların yanında olmak artık daha kolay geliyor bana. Çağlar önce yaratılan ve hayatını devam ettirmek üzere türlü mücadeleye göğüs geren insanın

Adres (Merkez)
Adres (Yazışma)
Telefon (Merkez)
Telefon (Mobil)

: İsmet Paşa Mahallesi 370. Sokak No: 13 Eski Foça/ İZMİR
: PK 1 Ege Üniversitesi Kampüsü Bornova/ İZMİR 35101
: (+90) 232 812 6459
: (+90) 530 115 3405

Web Site : <http://akdenizkoruma.org.tr>
E- mail : info@akdenizkoruma.org.tr

AKDENİZ KORUMA DERNEĞİ
Mediterranean Conservation Society

çözümü dağlarda araması, sürekli olarak içinde hissettiği, özgürlüğe olan özlemini, bir nebze olsun dindirmek ancak dağlarda mümkündür çünkü.

Aynı hisleri duyan bir birey olarak daha çocuk yaşlarda içimde uyanan, genlerime işlenen, dağlara olan bu sevgiyi beslemek, içimdeki özleme ilaç olabilmek adına başladım yamaç paraşütü sporuna da. Üniversite yılları ile başladığım bu spor ile aşık olduğum dağları farklı bir açıdan izleme fırsatı bulmak ziyadesi ile mutlu etmişti beni. Karşıdan baktığınızda heybeti ile sizi kendine aşık eden dağların üzerinde uçmak, derin vadileri, ormanları, nehirleri, kayalıkları, düzlükleri ile bu kez sizde ilahi bir saygı ve yanında korkuyla karışık bir dinginliklik veriyor. Dağ köylüsünün sevecen, yardım sever, misafirperver yönü kadar zorluklara karşı gösterdikleri direnci ve sert mizacını da şekillendiren dağların tüm yönlerini de görüyorsunuz böylece. Bu sporu yapmak için dağlarda bulunduğum süreler boyunca tüm bu yönlerini ve türlü sıkıntıları ile birlikte kazançlarını da görme fırsatını yakaladım dağ köylülerinin. Daha önceleri yaşadıkları sıkıntılar, çağın değişmesi ile birlikte azalmamış, sadece çeşitlenmişti onlara göre. Eldeki işlenebilir topraklar, aile bireylerinin artması ile yetersiz kalmaya başlamıştı. Eğitim, iş vb. için şehre göçen genç nüfus iş gücünü azalttı. Kan ve terleri ile kazandıkları bir avuç mahsülün yarısının vergi, yakıt, ve kullanımı yasalarla dayatılan yabancı tohumlarla gelen bereketsiz, tatsız ve bu toprağa yabancı bitkiler, bu toprağa yabancı çiftlik hayvanlarına harcanan ilaçlar, vitaminler olarak ellerinden alınması yetmiyormuş gibi şimdilerde buna sözüm ona dağları seven beton aşığı insanların villaları ile köylüye can veren ormanları, daha medeni bir uygarlığa(!) daha fazla enerji sağlamak için akarsularını kaybetmeye başladı.

Fotoğraf: Zeynep İpek Oruç- Yamaç paraşütü, dağları farklı bir açıdan izleme fırsatı verir

Fotoğraf: Cansu Terlemez- Dağların üzerinde uçmak

Ama yine de terk edemedi can veren dağlarını dağ köylüsü. Çağın dışlıları arasında ezilirken şehre göç etmek zorunda kalan eski dağ köylüleri, şimdilerde emeklilik ikramiyelerini harcamak için köyüne dönen yaşlılara dönüştü. Son yıllarda şehrin keşmekeşinden bunalan birçok insan köyüne dönmeye başladı. O kadar ki Muğla’ da ki güzel dağ köyümün nüfusu bile arttı son yıllarda. Köylünün çektiği sıkıntıların çeşitlenmesine bir şekilde yol açan şehirli artık köylü olmuş ve sunileşen köy hayatını, verimsizleşen toprakları,

AKDENİZ KORUMA DERNEĞİ
Mediterranean Conservation Society

HES adındaki canavara kaptırılan pınarları kurtarmak için kolları sıvamıştı bu sefer yeni dağ köylüsü.

Çünkü özgürlük hissini dağlarda hissetmişti bir kere ve yine özgür kılmak için ruhunu dağlara koşuyordu. Çocukluğunu içinde yüzerek geçirdiği dereler kurumaya yüz tutsa da, tek tük buldu yine mis kokulu domatesini. Yine dağ çileği toplayıp attı ağzına sevinçle, dağlara çevirdi tekrar yüzünü. Ve öğrenmeye başladı; vazgeçerse dağlardan, dağların da ona küseceğini.

AKDENİZ'İN İSTENMEYEN MİSAFİRLERİ

Yazan: Yrd. Doç. Dr. İnci TÜNEY

Ege Üniversitesi, Fen Fakültesi Biyoloji Bölümü, Hidrobiyoloji Anabilim Dalı

AKD/Yönetim Kurulu Üyesi

Email: inci@akdenizkoruma.org.tr

1869 yılında Süveyş kanalının açılmasının ardından 790'dan fazla türün Akdeniz'e geldiği ve burada kolonize olduğu bilinmektedir. Kanalin mimarı Ferdinand de Lesseps'in adına Kızıldeniz'den Akdeniz'e göç eden türler Lessepsian türler olarak adlandırılmaktadır. Bugün biyolojik kirlenme olarak da adlandırılan bu göç ile yaklaşık 660 Kızıldeniz kökenli canlı türü Akdeniz'i işgal etmiş durumdadır. Yumuşakçalar bu sayının %31'ni, kabuklular %17'sini ve kemikli balıklar da %16'sını temsil etmektedir.

Şimdiye kadar Akdeniz'de 5 adet lesepsiyen balon balığı türü rapor edilmiştir. Bunlar; *Lagocephalus sceleratus*, *Lagocephalus spadiceus*, *Lagocephalus suezensis*, *Torquigener flavimaculosus* ve *Tylerius spinosissimus*'dur. Bu türlerin hepsi Türkiye kıyılarında da tespit edilmiştir. Atlantik kökenli olarak ise Akdeniz'de 4 tür balon balığı bulunmaktadır. Bunlar; *Sphoeroides marmoratus*, *Sphoeroides pachygaster*, *Sphoeroides spengleri* ve

Ephippion guttiferum'dur. Sadece *S. Pachygaster* Türkiye kıyılarında görülmüştür (Irmak, 2012).

Fotoğraf: Zafer Kızılkaya- *Lagocephalus spadiceus*

Bu türlerden en tehlikeli olarak bilineni, ilk kaydı 2003 yılında Ege Üniversitesi'nden akademisyenlerce (Akyol ve ark, 2004) Gökova'dan verilmiş *Lagocephalus sceleratus*'tur. Bu tür, ekosistem ve balıkçılık üzerindeki olumsuz etkilerinin yanı sıra içerdiği tetradotoksin (TTX) nedeniyle sağlık açısından da olumsuz etkilere sahiptir.

110 cm uzunluğa ve 7 kg ağırlığa ulaşabilen *L. sceleratus* bütün balon balıkları arasında en büyük olanıdır. İki çenedeki keskin dişleriyle ağlara ve oltalara büyük zarar vermektedir. Akdeniz biyomasının en baskın 10 türünden biridir. Henüz bir pretadörünün olmadığı bilinen bu tür, çok hızlı bir gelişim ve yayılım gösterdiği ve ortama hızlı adapte olduğu için diğer canlı türleriyle rekabette her zaman baskın gelmektedir.

Fotoğraf: Zafer Kızılkaya- *Lagocephalus sceleratus*

Etçil bir balık olduğu için küçük boylarda iken ağırlıklı olarak kabuklularla beslenirken, büyüdükçe yumuşakçalarla beslenmeyi tercih etmektedir. Gökova Körfezi'ndeki ekonomik değeri en büyük hedef türlerden karidesin 2006 yılından sonra tükenmesi, yine ahtapotun 2008 yılında yok

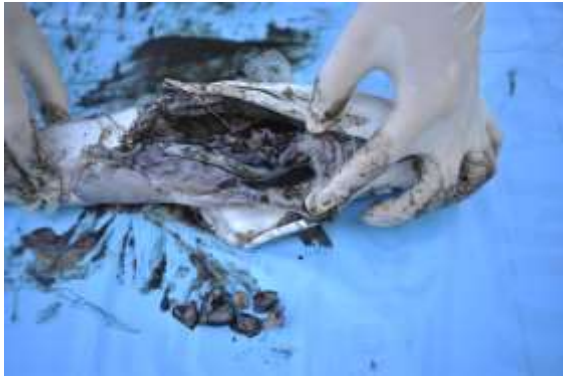
AKDENİZ KORUMA DERNEĞİ
Mediterranean Conservation Society

denecek kadar az görülmeye başlanması balon balığının alanda çoğalmaya başladığı tarihlerle çakışmaktadır.

Fotoğraf: Zafer Kızılkaya- Balon balığının midesindeki küçük balıklar

Balıkçılar, bu türün ağlarına yakalanan balıkları da yedikleri ve sonrasında av takımlarını parçaladıkları konusunda ciddi şikâyetlerde bulunmaktadır. Aynı problemi Yunanistan, Kıbrıs ve Lübnan'daki balıkçılar da dile getirmektedir. Balon balığının gelmesiyle beraber yumuşakçaların (kalamar, ahtapot, mürekkep balığı) sayısının ciddi ölçüde azaldığı yönünde balıkçıların ortak bir görüşü bulunmaktadır.

Zafer Kızılkaya- Balon balığını midesindeki mürekkep balığı

Balıkçılardan gelen şikâyetler göz önüne alınarak Ünal ve ark. (2014) gerçekleştirdiği 'Balon balığı problemi ve yarattığı ekonomik kayıpların saptanması' isimli Ege Üniversitesi, Bilimsel Araştırma Projesiyle (2011/SÜF/015) balon balığının 2011-2012 yılı içinde balıkçılara verdiği zararın yaklaşık 6 milyon lira olduğunu saptamıştır.

Bu projenin paralelinde, Akdeniz Koruma Derneği (AKD), Ege Üniversitesi Fen Fakültesi Biyoloji Bölümü Hidrobiyoloji Anabilim Dalı ve Su Ürünleri Fakültesi ortaklığında, Birleşmiş Milletler GEF Küçük Destek Programı (UNDP-SGP) desteğiyle 2013 Nisan ayında 'Balon Balığının Etkilerinin ve Alternatif Değerlendirme Yöntemlerinin Saptanması' adlı proje hayata geçirilmiştir. Haziran 2014'de tamamlanan proje kapsamında, Türkiye kıyılarında ciddi olumsuz etkileri görülen *L. sceleratus*'un ekonomik, ekolojik ve sosyo-ekonomik olarak verdiği zararlar ortaya çıkarılmış, mevsimsel, bölgesel ve organsal TTX miktar farklılıkları belirlenmiş ve bütün bu zararlı etkilerin azaltımına yönelik çözüm yolu önerileri içeren bir eylem planı oluşturulmuştur.

Proje kapsamında gerçekleştirilen anketler incelendiğinde şu sonuçlar elde edilmiştir;

-Balıkçılar yıl boyunca balon balığı ile karşılaşmaktadır; özellikle deniz suyu sıcaklığının yüksek olduğu Mayıs, Haziran, Temmuz ve Ağustos aylarında balon balığının daha yüksek oranda görüldüğü ifade edilmiştir.

-Balıkçıların %97'si balon balığının av verimini etkilediğini düşünmektedir. Uzatma ağı kullanan balıkçıların %97'si balon balığının, ağı avladığı balık çeşitliliğini etkilediğini ifade etmiştir.

-Anket uygulanan balıkçıların tamamı dikkate alındığında balon balığı kaynaklı av aracı zararı toplam 722.230 TL/yıl olarak hesaplanmıştır.

-Hatay-Samandağ'dan İzmir-Çeşme'ye kadar olan kıyı şeridinde bulunan 6051 teknenin Haziran 2012-Haziran 2013 tarihleri arasındaki, balon balığından kaynaklı maddi zararlarının 1 yıllık toplamının 20.810.541 TL olduğu söylenebilir.

AKDENİZ KORUMA DERNEĞİ
Mediterranean Conservation Society

Fotoğraf: Zafer Kızılkaya- Balıkçılarla yapılan anket çalışmaları

Balıkçıların ‘Denizin Şeytanı’ olarak isimlendirdikleri *L.sceleratus*’un proje kapsamında ortaya konan zararlarının yanı sıra, 200 gram etinin tüketilmesinin insanlarda ölümcül olduğu bilinmektedir. Ölüm, genellikle balığın tüketilmesinden sonra 6-24 saat içerisinde gözlenmektedir. 17 dakika sonrasında ölümün gerçekleştiği vakalar da görülmüştür. Bu toksin için minimum letal doz, 50 kg bir insan için 2 mg’dır. Toksinin vücuttan atılması için belirli bir tedavi yoktur. Herhangi bir antitod ya da antitoksin de bulunmamaktadır. Vücut kendisini detoksifiye edene kadar suni respiration yapılır. Çünkü ölüm nedeni respiratoral kas paralizidir.

Ülkemiz kıyılarındaki *L. sceleratus* türlerinin her mevsim toksik olduğu AKD’nin gerçekleştirdiği proje ile gösterilmiştir. Analizler balıkların deri, kas dokusu, mide, karaciğer ve gonadlarından yapılmış ve her organın toksin içerdiği saptanmıştır.

L. sceleratus’un bilinen tek faydalı özelliği ise içerdiği toksinin bir kaç yıldır farmakolojik alanda kullanımıdır. TTX, sodium kanalı bloklayıcısı olduğu için nörofizyoloji alanında büyük öneme sahiptir. Tütün, kanser hastalarında etkili bir ağrı kesici olarak kullanılabileceği yapılan çalışmalarda gösterilmiştir. Sodyum kanallarını hızlı bir şekilde bloke ettiği için kardiyak aritmi, migren, romatizma, nevrojji, eroin yoksunluğu tedavilerinde kullanılabilirliği kanıtlanmıştır.

GELBALDER

Kenan Gedikli

Geleneksel Balıkçılığı Yaşatma Derneği (GELBALDER) Kurucusu

kenan56@gmail.com

GELBALDER'E DAİR

2012 yılı Mayıs ayı başında “çok paydaşlı demokratik bir balıkçılık yönetimi için, çok paydaşlı bir mücadele ve tüm STK’larla iş birliği” temel ilkesiyle kurulmuş olan GELBALDER, canlı sucul kaynakların ortak kamu malı olduğunu savunmakta, denizlerimizin ve balıkçılığın içinde bulunduğu sorunların çözümünün ise ancak çok paydaşlı bir mücadele ve işbirliği ile gerçekleştirilebileceğine inanmaktadır.

Dernek tüzüğünde temel amaçlar “her geçen gün biraz daha yok olmakta olan geleneksel kıyı balıkçılığının korunması ve gelecek kuşaklara aktarılmasını sağlamak için, hukuksal, sosyal, kültürel, ekonomik ve bilimsel alanlarda faaliyet yapmak” olarak tanımlanmıştır. Bu temel amacının yanı sıra, genel olarak balıkçılığın içinde bulunduğu sorunların tespiti ve olası çözümüne katkı sunmak için faaliyette bulunmak derneğin amaçları arasındadır. Ayrıca GELBALDER işbirliği, dayanışma ve bilgi alışverişi açısından AB üyesi ülkeleri, Karadeniz ve Akdeniz ülkelerindeki geleneksel balıkçılık sorunları ve olası çözümleri için bilgi alışverişinde bulunmak ve sorunların çözümleri için işbirliği yapmayı hedeflemektedir.

Derneğin faaliyet konu ve alanları balıkçılığın tüm dalları ve sorunlarını kapsayacak şekilde tüzükte ortaya konulmuş olup GELBALDER’in dernekler kanunun tanımladığı yasal sınırlar içinde ve tüzük ile belirlenmiş faaliyet alanlarında, dernek amacı doğrultusunda canlı sucul kaynakların sürdürülebilirliğinin sağlanması ve geleneksel kıyı balıkçıların avlandığı kıyı ve kıyı ötesi deniz alanlarının korunması için her türlü yasal faaliyetleri planlaması ve uygulaması öngörmüştür.

AKDENİZ KORUMA DERNEĞİ
Mediterranean Conservation Society

Fotoğraf: GELBALDER arşivi- Sürdürülebilir Balıkçılık Kıydan Başlar

Kuruluşundan bu yana geçen süre içinde doğrudan balıkçılarla ve balıkçı kooperatifleri ile birlikleri, balıkçılık ve sucul hayatla ilgili tüm dernek ve diğer STK'lar, üniversiteler, araştırma kurumları, bakanlıklar ve ilgili genel müdürlük ile iletişim kurulmuş birlikte çeşitli faaliyetler yürütülmüştür.

Fotoğraf: GELBALDER arşivi- Dernek, doğrudan balıkçılar ve kooperatiflerle faaliyetlerini yürütür

Derneğin kuruluşunun hemen ardından ilk olarak ulusal ve uluslar arası STK'larla birlikte "sürdürülebilir ve sorumlu balıkçılık yönetimi reformu için geleneksel kıyı balıkçılığı korunması ve desteklenmesini talep eden ortak deklarasyon yayınlanmıştır. Yine pek çok ortak çağrı imzaya açılmış ve pek çok kampanya yapılmıştır. GELBALDER'in başlattığı kampanyalar dışında başta Greenpeace olmak üzere diğer STK'ların düzenlediği kampanyalara da katkı sağlanmıştır.

Balıkçılık sorunlarının çözümüne yönelik olarak çeşitli kurum ve STK'ların projelerine paydaş olarak katılan GELBALDER, bu amaçla toplantılar, sempozyum, çalıştay ve saha çalışmalarına katılmış, halen benzer projelere desteğe devam etmektedir. Bu kapsamda çeşitli sorunları olan kooperatiflerle iş birliği yaparak sorunların

çözümüne yardımcı olmuş ve işlemleri takip etmiştir.

Dernek yürüttüğü uygulamaya dönük faaliyetler dışında kendine ait forumda balıkçılığın gündemini takip etmekte ve yönetici, üye ve destekçileri kanalıyla sorunlara forum aracılığıyla hızla müdahale etmekte, balıkçılığa dair taze haber, bilgi ve literatürü balıkçılar ve diğer ilgililere aktarmaktadır.

GELBALDER'in Hikayesi

Sanayi devrimi ile başlayan balıkçılığın endüstriyelleşmesi süreci balıkçı filosunu ayırtmış, filonun küçük bir bölümü teknoloji ve makine gücü kullanımı sayesinde giderek dönüşmeye başlamıştır. Yaklaşık 300 yıllık bir sürecin sonunda (dünyanın da büyük bir çoğunluğunda yaşanan bu süreç) gelenekten kopan ve sadece sermaye birikim amaçlı yeni bir balıkçılık modeli ortaya çıkmıştır.

Daha geniş bir yazının konusu olan bu sürecin en önemli sonucu sadece canlı doğal kaynakları bir yok oluşa doğru sürüklemesi değildir. Balıkçılığın sanayileşmesi balık stoklarının yanı sıra geleneğe bağlı, tarihsel bilgi ve kol gücüyle balık avcılığını sürdürmeye çalışan "Küçük Ölçekli Geleneksel Kıyı Balıkçılığını" ve balıkçılarını da uçurumun kıyısına sürüklemiştir.

Azalan hedef türler, yasadışı ve düzensiz avcılık, yasadışı avcılığın avlamlarda ve pazarda yarattığı tahribat, küreselleşmenin doğal bir sonucu olarak uluslararası balık ticaretinin iç piyasalardaki baskısı ve benzer birçok sorun geleneksel balıkçılığın gerilemesi ve yok oluşunun başlıca sebeplerinden birisidir.

Bizim ülkemiz söz konusu olduğunda ise bu küresel sorunlara eklenen birçok özgün sorun ise Türkiye'de geleneksel balıkçılığın sorunları ve olası çözümleri konusunu daha karmaşık hale getirmektedir. Bizim ülkemizde balıkçılık sorunları dendiğinde akla gelen ve tartışılan konular genellikle; deniz kirliliği, stoklardaki tahribat, filo büyüklüğü ve aşırı av kapasitesi başlıca tartışma konularıdır. Bizim ülkemizde geleneksel kıyının

AKDENİZ KORUMA DERNEĞİ
Mediterranean Conservation Society

korunması bile kirlilik ve turizm kapsamında tartışılmaktan kurtaramamıştır kendisini.

Geleneksel kıyıda avcılık ve toplayıcılık yapan, tarihi bir geçmişe sahip olan geleneksel balıkçılık “öteki” haline dönüşmüş, yüz yıllar boyu sürdürülebilen bir geleneksel kültürün değerini de bu kültürü yeniden üreterek sürdürmeye çalışanları da kimse fark etmez hale gelmiştir. Geleneksel balıkçılık ve küçük balıkçı çok uzun zamandır popüler TV dizilerinin ve turizmin sıradan bir nesnesidir.

Gelbalder makro balıkçılık tartışmalarının ve Salt çevre bakışlı yaklaşımın dışına çıkmak, balıkçılık tartışmalarında ezber bozmak, yok olma tehlikesi ile karşı karşıya olan bu kültürün korunmasının önemine dikkat çekmek için kurulmuş bir sivil toplum örgütüdür.

Bir üst yapı olarak Geleneksel balıkçılık kültürünün korunabilmesi hiç şüphesiz sosyo ekonomik bir grup olarak küçük ölçekli balıkçıların korunabilmesi ile mümkün. Tarihsel bir sosyo ekonominin kurulması ise ancak küçük ölçekli balıkçılık faaliyetlerinin alanlarının, bu alanlar da yaşayan canlıların korunması ile mümkün olacaktır. İşte tam da bu noktada güncel sorunları tarif etmek ve bu sorunların olası çözümleri ile karşı karşıya kalırız. Yaşadığımız dünyada şehirleşme, turizm, kıyı rantı ve benzer konularla karşı karşıya kalırız. Günümüzde Geleneksel Balıkçılığın korunabilmesi için sucul canlı kaynakların ekolojik korunması yetmemektedir. Geleneksel balıkçılığın korunması kıyı alanlarında ki canlı yaşamının korunmasının ancak sosyal, ekonomik ve kültürel koruma tedbirleri ile desteklenmesi mümkün kılabilir.

Çoğu zaman makro balıkçılık tartışmaları ile boğuşsa da Gelbalder’in nihai amacı Kültürüel olarak korunan, sosyo ekonomik olarak desteklenen, tarihsel bilgisinin ve kültürünün yeniden üretiminin güvence altına alındığı ve balıkçılık yönetimi tarafından özel hükümlerle korunduğu bir geleceği amaçlamaktadır.

Gerek bütün sektörleri ile sürdürülebilir balıkçılığın gerekse özel olarak Geleneksel balıkçılığın korunmasının ancak çok paydaşlı bir mücadele ve

sonucunda da çok paydaşlı bir balıkçılık yönetimi ile mümkün olduğunu savunur.

Örgütlü küçük balıkçı, sahici bir sivil toplum, sorumlu yönetici bilimin yol göstericiliğinde bir araya geldiğinde ve bu sürecin hukukunu inşa ettiğinde yolun büyük bölümü aşılmış olacaktır.

Bunu başarabiliriz, bunu başarmak için ihtiyacımız olan tek şey sabırlı bir inanç, disiplinli emek ve mücadele de kararlılıktır.

İnaf Gari

Yazan: Harun Özakıncı

Yazar- Yönetmen

harunozakincim@gmail.com

İnaf Gari nedir?

İnaf Gari, Mavi Yol olarak bilinen Bodrum ile Gökova mevkiinde bulunan koyların kirlenmesine dikkat çekmek ve basında farklı şekilde yer alabilmek için Metafor Filmcilik- Harun Özakıncı tarafından kurulmuş bir etkinlikler.

İnaf Gari Çöp Sanat Etkinliği olarak adlandırılan bu sivil inisiyatif kuruluş, Halikarnas Balıkçısı Cevat Şakir Kabaağaçlı'nın başlatmış olduğu Mavi

AKDENİZ KORUMA DERNEĞİ
Mediterranean Conservation Society

Yolculuk güzergahı üzerinde her sene gene Halikarnas Balıkçısı Cevat Şakir Kabaağaçlı'nın doğum günü olan 17 Nisan, ölüm yıldönümü olan 13 Ekim tarihleri arasında 6 ay boyunca çevre gönüllüleri ile birlikte bütün Bodrum ile Gökova koylarında sualtı temizliği, sahil temizliği yaparak, çıkartılan deniz çöplerini gönüllü sanatçılar ile heykel, resim, illüstrasyon, portre, pet şişe tekne yapımı, pet şişe kulübe yapımı, çöp sokak tiyatrosu, çöp sokak defilesi ve sinema filmi gibi sanat eserlerine dönüştürür.

Fotoğraf: İnaf Gari- Denizden toplanan mavi kapaklar

Fotoğraf: İnaf Gari- Denizel çöplerden oluşacak heykelin hazırlıları

Farklı bir bakış açısı ile gerçekleştirdiği etkinliklerini basına duyurarak kamuoyunda farkındalık yaratılmasını amaçlar.

İnaf Gari etkinliğinin 2014 senesinde yaptığı Atık Sanat etkinlikleri;

- Ψ Bodrum Kabakum Mevkiinde 1. Ağustos – 30 Eylül tarihleri arasında Bodrumlu gönüllüler ile Atık Sanat etkinliği uygulaması,
- Ψ Turgutreis D-Marin Yat Limanında 30. Eylül – 31 Ekim tarihleri arasında Atık Sanat park uygulaması,
- Ψ Gökova koylarında 1. Aralık – 30 Aralık tarihleri arasında İnaf Gari Sinema Filmi çekimlerini gerçekleştirmiştir.

2014 senesinde yapılan bütün etkinliklerde çevreci gönüllüler ile sanatçı Rıfat Koçak toplanan deniz atıklarını heykel ve resim olarak sanata dönüştürmüş, müzik sanatçısı Mustafa Sarsılmaz "Denizi Kirlet, At Çöpünü" isimli şarkıyı bestelemiş ve yorumlamış, Metafor Filmcilik-Harun Özakıncı firması da "İnaf Gari" isimli uzun metraj sinema film çekimlerini gerçekleştirmiştir.

İnaf Gari Sinema Filmi,

Çöp Sanat Etkinliği içinden çıkacak olan Sinema Filmi de "İnaf Gari" ismini kullanacaktır.

"İnaf Gari" Sinema Filmi, 2015 senesinde Türkiye de ve Avrupa'da birçok festivalde özel gösterim yapacaktır.

Film çekiminin tamamlanmasından sonra da her sene Nisan- Ekim ayları arasında deniz temizliği ve çöp sanat etkinliklerinin yapılmasına devam edilecektir.

Filmin amacı;

Her film sonsuza kadar yaşar, hakkında iyi ya da kötü konuşulur. Planımız doğru bir film yaparak film ile denizlerimize gösterilmesi gereken özeni paralel yaşatmak, filmin deniz çöpu etkinliği ile beraber anılmasını sağlamaktır.

Oyuncular, gönüllüler film gösteriminden sonra da deniz dibinin temiz tutulması ile ilgili bilinçlendirme duyurularına ve yapılan çalışmalar doğrultusunda hazırlanan raporları hazırlamaya devam edeceklerdir.

AKDENİZ KORUMA DERNEĞİ
Mediterranean Conservation Society

Film ekibi oyuncular, yönetmen, sanat etkinliği gönüllüleri ve sivil gönüllüler yaşam sürdükçe deniz dibi ile ilgili bilinçlendirme duyurularına, etkinliklerine, gösterilerine devam edeceklerdir.

İnaf Gari Filmi sadece bir “işaret” ve “başlangıç noktası”dır ve İnaf Gari Sanat Etkinliğinin bir parçası olarak ses getirmeyi hedefler.

Film katılacağı gerek yurt içi gerekse yurt dışı film festivalleri ile tanıtımını daha büyük çapta gerçekleştirerek ülke sınırları içinde ve tüm dünyada her sene 5 Haziran dünya çevre gününde TV’lerde larde gösterimde olarak denizlerin temiz tutulmasına dair önemli bir çevre hareketi klasığı olmayı da hedefler.

İnaf Gari Filminin Konusu;

İnaf Gari filmi Sosyal Sorumluluk tadında bir kamu tanıtım filmi ya da belgesel anlatımlı bir film değildir..

Kendi doğruları üzerinde Bodrum yerel hikayesi ile insanların deniz çöpüne ilgisini toplamayı hedefler.

Çevre, deniz kirliliğini ön plana çıkararak bu konuda farkındalık yaratmayı amaçlayan yerel bir Bodrum hikayesi ile anlatmayı planlanmaktadır. İronik ve metaforlarla dolu bir kurgusu vardır.

İnaf Gari film Sinopsis

Sinopsis 1

Bodrum aşığı bir kaç aktivist, Gökova koylarındaki deniz dibi kirliliğine, deniz sahil kirliliğine ve ticari turizm işgaline karşı seslerini duyurmak için bir tekne gezisine çıkarlar.

Tahminlerinin çok üstündeki çıkan çöp karşısında çok olan aktivistlerin yaptıkları duyurular çok büyük bir ilgi görür, Gökova koylarından çok büyük bir seferberlik başlar.

Çıkan çöpler ile Gökova sahillerinden birine uçaktan bile gözükebilecek büyüklükte “İNAF GARİ” yazısı yazarak bütün dünyaya mesajlarını vermek için deliler gibi çalışan aktivist ekiplerin Bodrum’dan süpriz konukları vardır.

Sinopsis 2

Denize atılan çöplerle duygusal bağlantı kuracak kadar hassas çevreciler Bodrum-Gökova koylarında deniz dibi temizlik amaçlı bir tekne gezisi düzenlerler...

Denizden çıkan çöplerle her koya “İnaf Gari” yazarak seyir eden Gönüllü Teknesi’nin yerel kanaldaki haber programını izleyen 3 Bodrum’lu hanımefe, kocalarının Gökova koyunda başka kadınlarla kendilerini aldattıklarını öğrenirler.

Aldatılan 3 hanımefemiz, kocalarının izini sürmek için gönüllü teknesine, gönüllü olarak girmeyi başarır ve Gökova koylarında değişik bir deniz yol macerası başlar...

KAPTAN JUNE VE KAPLUMBAĞALAR

Yazan: Umut Uyan

**Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, Su Ürünleri Fakültesi
Temel Bilimler Ana Bilim Dalı, Yüksek Lisans Öğrencisi**

AKD/Bülten Editörü

Email: umut.uyann@gmail.com

Haziran ayının ilk haftası, okumaya doyamadığım, bir çırpıda bitirdiğim, “Kaptan June ve Kaplumbağalar” adlı kitabın yazarı June Haimoff ile söyleşi yapmak için Kaptan June Deniz Kaplumbağaları Koruma Vakfı’na bir e-mail yolladım. E-maili Serpil Hanım (Serpil Aran) yanıtladı. Onayı alıp söyleşi için uygun tarih ve saati not ettikten sonra çantamı sırtladığım gibi yola koyuldum. Eğer buraları biliyorsanız ulaşım şeklime hiç şaşırmayacaksınız; otostop.

Son yedi yılın her yaz mevsimini deniz kaplumbağaları koruma projelerinde geçirmiş biri olarak June Haimoff ile tanışmaya can atıyor, aynı zamanda bir buçuk ay geçirdiğim İztuzu Kumsalı’nı tekrar göreceğim için sabırsızlanıyordum. Birkaç

AKDENİZ KORUMA DERNEĞİ
Mediterranean Conservation Society

saat süren yolculuk sonrasında İztuzu Kumsalı'na ulaştım. Beni, arkadaşım Özgen (Özgen Yılmaz) karşıladı. Kendisi, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi'nin biyoloji bölümünde doktora öğrencisi. Hayalet yengeçler (*Ocypode curcos*) ile ilgili tezinin verilerini toplarken bir taraftan da DEKAMER (Deniz Kaplumbağaları Araştırma Kurtarma ve Rehabilitasyon Merkezi)'de gönüllü olarak çalışıyor. Beni DEKAMER'in bahçesinde kahve içmeye davet etti. Geçen yaz gönüllü olarak geldiğim kampta bu sefer misafirdim. DEKAMER'de çalışan gönüllüler akın akın gelen meraklı ziyaretçileri bilgilendirmekle meşguldüler...

Fotoğraf: Mustafa Örs- Hayalet Yengeç (*Ocypode curcos*)

Fotoğraf: Umut Uyan- DEKAMER'in bahçesinden bir kare

Kahvelerimizi bitirince DEKAMER'in karşı çaprazında bulunan vakıf barakasına gittik. Barakadaki ziyaretçiler, bir taraftan ellerindeki broşürleri okurlarken bir taraftan da üzerlerinde kaplumbağa çizimleri bulunan hediyelik eşyaları inceliyorlardı. Halkın verdiği isimle Kaptan June, tahta bir sandalye üzerinde kendisine sorulan soruları yanıtlıyor ve uzatılan kitapları okurları için

imzalıyordu. Kaptan June, gelen ziyaretçileriyle ilgilenen dursun ben size biraz kendisinden bahsedeyim.

Fotoğraf: Kaptan June Deniz Kaplumbağaları Koruma Vakfı Arşivi-Vakıf Barakası

İlk kez 1975'de Bouboulina adlı teknesiyle İztuzu Kumsalı'na yanaşan Kaptan June, kumsalı "Dalyan sahilini ilk gördüğüm anı asla unutmayacağım. Göz kamaştırıcı, olağanüstü bir beyazlıkta, alabildiğine uzanan kusursuz bir yay çiziyordu; ıssız ve durgundu. Ona doğru koşmak ve tıpkı bir sevgili gibi onu kucaklamak istedim." sözleriyle anlatıyor. 1984 yılında bir türlü aklından çıkartamadığı kumsala tekrar gelerek yerel halk gibi bir barakada (arapça mutluluk anlamına gelir) yaşamaya başlamış. "Son derece bol şalvarlarının üzerine mantolar giyinen kadınlarla, üstlerinde yalnızca mayo giyerek dolaşan erkeklerin tezatlık oluşturduğu bu kumsalda" yalnız bir kadın olarak halkın arasına karışan June, ilk başlarda sadece "evet" kelimesini bilirken yavaş yavaş Türkçe öğrenerek komşuluk ilişkilerini geliştirmiş; en az kendisi kadar buraya aşık olan Abidin Kurt ile de tanışmış, sırf zevk olsun diye su tavuğu ve yalıçapkını vuran Böce Ahmet'le de... Bir ayağı diğerlerinden farklı uzunlukta olduğu için altına bir şeyler sıkıştırılan türk usulü masalara türk yemeklerinin, türk kahvesinin ve rakının tadına varmış. Kumsalda uzun yürüyüşler yaparak, yüzerek, gün batımlarını seyrederek günlerini geçiren, gece yürüyüşlerinde karşılaştığı deniz kaplumbağalarına hayran olan June'un hayatı, 1985 yılında kumsala 1800 yataklı tatil köyü yapılacağını öğrendiği günden itibaren tamamen değişmiş. O güne kadar kendi tabiriyle "Robinson Crusoe" gibi

Adres (Merkez)
Adres (Yazışma)
Telefon (Merkez)
Telefon (Mobil)

: İsmet Paşa Mahallesi 370. Sokak No: 13 Eski Foça/ İZMİR
: PK 1 Ege Üniversitesi Kampüsü Bornova/ İZMİR 35101
: (+90) 232 812 6459
: (+90) 530 115 3405

Web Site : <http://akdenizkoruma.org.tr>
E- mail : info@akdenizkoruma.org.tr

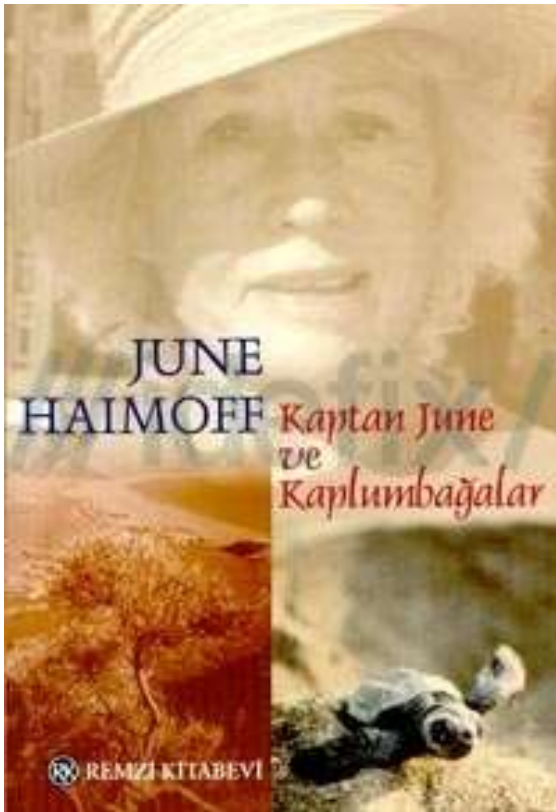

AKDENİZ KORUMA DERNEĞİ
Mediterranean Conservation Society

hayatına devam eden June, buranın keyfini çıkarmayı bir tarafa bırakarak bundan sonraki hayatını kumsala ve deniz kaplumbağalarına adanmış. Yöresel, ulusal ve uluslararası otoritelere karşı başlattığı bu hareket Türkiye'nin bilinen ilk çevre hareketidir. Bu hareketin bütün ayrıntıları kitapta... Biz barakaya geri dönelim.

Fotoğraf:Özgün Yılmaz-Kaptan June ve Ben

Fotoğraf: Baran Yoğurtçuoğlu- İztuzu Kumsalı

Ziyaretçiler gidince Kaptan June'un karşısına birer sandalye çekip sohbetimize başlıyoruz. Yaşına rağmen dinçliği ve bilgisi ikimizde de hayranlık uyandırıyor. 1940'lı yıllara kadar, İztuzu Kumsalı'nda tek bir motorlu teknenin bulunmadığını, kendisinin orada yaşadığı dönemde ise sadece 6 tane motorlu teknenin bulunduğunu söylüyor. O zamanlar kanaldaki sazlıklar öylesine uzun ve sıkışmış ki kumsaldan Kaunos Mezarları görünmezmiş. Gelişen(!) turizm faaliyetleri ve artan talep sonucunda şimdilerde 600 tane tekne Dalyan Kanallarında faaliyet gösteriyor. Tekne trafiğine dayanamayan sazlar seyrilmeye başlamış ve boyları eskisi kadar uzamaz olmuş. Kaptan June'un kumsalda kaldığı dönemlerde, kanalda gözlem yapan kuş bilimci Tansu Gürpınar'ın belirlediği kuş türlerinin bir kısmı artık yok. Tekne gezileri yetmemiş gibi bir de deniz kaplumbağası görmek isteyen turistler için besleme noktaları oluşturulmuş. Hazır yeme kolaylıkla alınan her hayvan gibi deniz kaplumbağaları da bu cazip teklifi red edemeyip kanala atılan mavi yengeçleri (*Callinectes sapidus*) bir güzel yemeye başlamış. Bu aktivite o kadar çok rağbet görmüş ki yaz sezonundan sonra göçe başlaması gereken kaplumbağalar kanaldan ayrılmaz olmuş. Turistler kaplumbağa görmek umuduyla ellerinde ne varsa kanala atmaya başlamışlar. Kaptan June, özellikle ekmeğin içinde bulunan mayanın kaplumbağalar için çok tehlikeli olduğunu da ekliyor. Bu aktiviteye olan talebi gözden kaçırmayan Dalyan'daki oteller de bu işe girişince konu çözülemez bir hal almaya başlamış. Bunun üzerine Kaptan June'un kurduğu vakıf, bu aktiviteyi durdurmak adına 1000 tane imza toplamış. Umarız bu sorun en kısa zamanda çözülür.

AKDENİZ KORUMA DERNEĞİ
Mediterranean Conservation Society

Fotoğraf: Baran Yoğurtcuoğlu- Kaunos Mezarları ve tur teknesi

Fotoğraf: Sebati Karakurt- Turistlerin mavi yengeçle beslediği bir *Caretta caretta*

Deniz kaplumbağalarının yaralanma sebeplerinin en yaygın olanı, tekne pervanelerinden kaynaklanır. Bu durumu dikkate alan vakıf, kanalda faaliyet gösteren teknelerin pervaneleri için kafesler geliştirmiş. Bağışlarla faaliyetlerini sürdüren vakıf, kafesleri hiç bir ücret almadan monte ediyor ve tekneye de bir logo yapııştırıyor; diyor ki “Lütfen turlarınızda sadece bu logoyu taşıyan tekneleri kullanın”. Vakfın bu faaliyetleri dışında; Büyükler ve küçükler için eğitim ve bilinçlendirme, tür ve habitat koruma, Köyceğiz/Dalyan Koruma Alanında habitat ve tür verilerini derleme gibi pek çok başlıkta çalışması mevcut. June, eğitimin öncelikli olması gerektiğini, bu sayede doğaya zarar vermeden koruyabileceğimizi vurgulayarak “Bir yer ne kadar güzelse orayı birçok insan görmek isteyecek, bu çok normal fakat Dalyan, Bodrum gibi betonlaşmasın” diyerek durumu özetliyor.

Fotoğraf: Kaptan June Deniz Kaplumbağaları Koruma Vakfı Arşivi-Pervane için kullanılan kafes sistemi ve tur teknelerine verilen logo

Peki nedir bu Dalyan’ın özelliği. Muğla’nın Ortaca ilçesine bağlı bu küçük belde, Türkiye’nin ilk Özel Çevre Koruma Bölgesi (Köyceğiz-Dalyan Özel Çevre Koruma Bölgesi) sınırları içerisinde yer alıyor. Köyceğiz Gölü’nün Akdeniz’e dökülürken oluşturduğu doğal kanallar üzerinde bulunan belde, coğrafik yapısından dolayı tarih boyunca birçok medeniyete ev sahipliği yapmış. Dalyan’ı çevreleyen kanallar milyonlarca yıl süren coğrafik hareketler sonucu tatlı, tuzlu ve termal bir karışım oluşturarak birçok canlının beslenme, üreme ve yaşam alanını oluşturmuş. Köyceğiz-Dalyan Özel Çevre Koruma Bölgesi’nde Tabiat Varlıklarını Koruma Genel Müdürlüğü tarafından yaptırılan Biyolojik Zenginliğin Tespiti Projesi kapsamında 1700 bitki tür incelenmiş ve 110 familyaya ait 470 tür tespit edilmiş; bu türlerin 81’i endemik 20’si ise nadir tür sınıfında. Ayrıca bölgede 126 kuş türü ve 282 denizel fauna ve flora türü bulunmakta. Gölde ve kanallarda bulunan Kefal (*Mugil cephalus*), Levrek (*Dicentrarchus labrax*) ekonomik yönden; Su Samuru (*Lutra lutra*) ve Nil Kaplumbağası (*Trionyx triunguis*) biyolojik çeşitlilik yönünden önemli türler olarak ifade edilmekte.

Kanalların Akdeniz’e döküldüğü bölgede İztuzu Kumsal’ı yer almakta. Kumsal, M.S dördüncü yüzyılda oluşan bir depremde Dalaman Çayı’nın yer değiştirmesi sonucu oluşmuş. Hiçbir şekilde yapılaşmanın izin verilmediği kumsal, 2008 yılında “Avrupa’nın En İyi Açık Alanı”, 2011 yılında “Avrupa’nın En İyi Plajı” ve 2013 yılında da “Avrupa’nın En İyi 7. Plajı” ödülleri almış.

Deniz kaplumbağalarına gelince. Onlar, 110 milyon yıldır yaşam mücadelelerine devam ediyor. Evrimsel süreçte denizde yaşamaya adapte olan,

AKDENİZ KORUMA DERNEĞİ
Mediterranean Conservation Society

fakat yumurtlamak için halen karaya bağımlı olan bu canlıların sayıları, aşırı ve bilinçsiz avcılık, kirlilik, kıyısız alanların tahrip edilmesi... gibi nedenlerle özellikle son 50 yılda gittikçe azalmış durumda. Uluslararası sözleşmelerle koruma altına alınan Deniz kaplumbağaları, Dünya'nın her yerinde akademisyenler, gönüllüler, ve Sivil Toplum Kuruluşları tarafından araştırılmakta ve karşılaştıkları sorunların çözümü için uğraşılmakta. Umarız bu kadar emek boşa çıkmaz ve "yaşayan fosiller" olarak adlandırılan bu canlılar korunmaya ihtiyaç duymadan soylarını devam ettirebilirler.

Bu arada unutmadan ekleyelim; İztuzu Kum-salı'nda çalışmalarına devam eden DEKAMER, 19-24 Nisan 2015 tarihlerinde yapılacak olan 35. Uluslararası Deniz Kaplumbağaları Sempozyumuna ev sahipliği yapacak. Başta Merkez müdürü Prof. Dr. Yakup Kaska ve tüm DEKAMER ekibine şimdiden başarılar dileriz.

Kitap

Sualtında Fotoğraf Çekmek

Yazan: Ateş Evilgen

Sualtı Dünyası Dergisi Editörü

ates@promarlt.com

Sualtı fotoğrafçılığı, bir zamanlar birçok dalgıcın kayıtsız kaldığı, fotoğraf çekmeye ayrıca ilgi duyan tutkulu kişilerin denemeyi göze alabildiği ve her şeyden önce pahalı bir uğraştı. Ancak iki önemli etken sualtı fotoğrafçılığının, tüm dünyada olduğu gibi ülkemizde de dalgıcılar arasında hızla yayılmasına neden oldu. Bunların birincisi, dünya üzerinde seyahat edebilmenin gün geçtikçe kolaylaşması, ucuzlaması ve bunun sonucunda en uzak sayılabilecek yerlere bile ortalama yirmi dört saat gibi bir sürede ulaşılabilir olmasıdır. İkincisi ve

daha da önemlisi, artık bir dijital ve Internet çağının içinde olmamızdır.

Artık hiç bir ön bilgi ve deneyim olmadan bile, görüntü almak için bir kamerayı doğrultup düğmesine basmak yeterli olabilmektedir. Dijital fotoğraf teknolojisi bu kolaylığı getirmiştir. Internet kanalıyla da anında eldeki görüntüleri paylaşabiliyor olmak, başkalarının paylaştığı görüntüleri hemen ve her zaman görebiliyor olmak, her kişiyi en azından bir kamera almaya zorunlu hale getirmiştir. Artık telefonlar bile bu amaçla kullanılmaktadır. Hatta sualtında bile.

Ancak, sualtında fotoğraf çekmek, sadece ekipmana sahip olmak ve onu ön bilgi olmadan hazırlayıp suya girecek kadar basit değildir. Temel fotoğrafçılık bilgisine sahip olursa bile, bir kamerayı ve aksesuarlarını suya indirebilmek için bir kurallar zincirinin eksiksiz takip edilmesi gerekmektedir. Öncelikle dalgıcı olarak, dalış ile ilgili "yeterli" durumda olmak gerekir. Sonrasında da dalış sayısını arttırmak, sualtı fotoğrafçılığında ilerlemenin ana kuralıdır. Bir su üstü fotoğrafçısı makinesini eline aldığı andan itibaren evinin balkonunda bile çalışmalarını sürdürebilirken, sualtı fotoğrafçısının deklanşöre basıncaya kadar olan yolu hayli uzundur. Deneyimini arttırmak, arşivini geliştirmek ve yeni hedeflerini gerçekleştirmek için dalış yapmak zorundadır. Günümüzdeki sosyal ve ekonomik düzen sualtında fotoğraf çekebilmenin önündeki engellerdir.

Hemen belirtmek gerekir ki, sualtında fotoğraf çekmek için aletli dalış yapmak olmazsa olmaz bir kural değildir. Hiç bir zaman SCUBA dalışı yapmayı kendine hedef koymamış biri, kendi nefesiyle bile dalarak sualtında fotoğraf çekebilir. Sonuçta sualtında fotoğraf çekmek bir yönüyle avcılıktır; görüntü avcılığı!

Bu nedenle özellikle Türkçe kaynak eksikliği nedeniyle "Sualtında Fotoğraf Çekmek" isimli bu kitabı hazırlamaya karar verdim.

Bu kitap sualtında hiç fotoğraf çekmemiş, sualtı fotoğraf ekipmanları konusunda hiç bir ön bilgisi olmayan, hatta temel fotoğrafçılık bilgisi bile aşağı seviyelerde olanlara ilk adımı attıracak yapıdadır. Hatta belirli bir süreden beri sualtı fotoğraf

AKDENİZ KORUMA DERNEĞİ
Mediterranean Conservation Society

ekipmanına sahip ve bu konuda bir miktar yol almış biri için bile tekrar başa dönüp alışkanlıkları yerine, yeniden yapılanmasına neden olacak bir rehber niteliğindedir. Sonrasında da kendilerini geliştirip, sualtı fotoğrafçılığı alanında ileri seviyelere gelebilmeleri için yine bu kitaptan yardım alabileceklerdir. Ancak, deneyimlerin, çalışmaların ve geliştirilen tekniklerin sonu yoktur. Bunların tamamını bir kitapta toplayabilme imkanı da yoktur.

Bunun yanında sualtı fotoğrafçısının çok önemli avantajı vardır. Çektiği her fotoğraf bu dünyaya uzak olan kişiler tarafından ilgi çekici bulunur. Çünkü birçok kişi sualtının böylesine renkli bir dünya olduğunu, deniz canlılarının bu kadar çeşitli olduğunu bilmez. Kısacası dörtte üçünün su olduğu bir gezegende, bu su dünyasına yabancıdırlar.

Sualtı fotoğrafçıları, bu mavi gezegendeki su dünyası ile dış dünya arasındaki köprüyü kuranlardır. Bu yönüyle diğer fotoğrafçılardan farklı bir yere sahiptirler. Bu bir sorumluluktur. Sualtı fotoğrafçılarından beklenen de bu sorumluluğun bilinci ile kendilerini geliştirmelidir.

-Kimler sualtı fotoğrafçısıdır?

Günümüzde “fotoğraf çekmek” ile “görüntü almak” kavramları birbirine karışmış durumdadır. Çünkü günlük hayatımızda her an yanımızda bulundurduğumuz, cep telefonu, bilgisayar gibi aslında fotoğraf çekmek için tasarlanmamış, ama aynı zamanda fotoğraf çekme özelliği olan aletler sayesinde, bir “an” yakalamak, hatıra olabilecek bir görüntü elde etmek artık her kişinin sıklıkla yaptığı bir iştir. Zaten “fotoğraf makinesi” olarak tasarlanmış birçok dijital makine de bu amaca yöneliktir. Bu ekipmanlar ile hiçbir fotoğraf bilgisi, kompozisyon, hatta ışık kavramı kaygısı olmadan “doğrult-bas-çek” şeklinde fotoğraf elde edilebilmektedir. Aslında pek çok dalıcı, günlük hayatlarında fotoğraf ile uğraşmasalar bile sualtında gördüklerini mutlaka başkaları ile paylaşmak isterler. Bu nedenle bugün bileklerinde asılı basit kompakt makineler olmadan dalan dalgıç sayısı çok azdır. Ancak, elindeki telefon ile fotoğraf çeken biri kendini “fotoğrafçı” olarak tanıtamayacağı gibi, dalışları sırasında ellerindeki fotoğraf makinelerini bir dalış aksesuarı gibi taşıyan, gördükleri her şeyi

sadece görüntüleyen, doğal olarak bu fotoğrafları çevresi ile çeşitli yollardan paylaşanlara da “sualtı fotoğrafçısı” denemez.

Sualtı fotoğrafçısı, temel fotoğraf bilgisi olan, güncel kameralar ve bunların sualtı ekipmanları ile donanmış dalgıçlardır. Amaçları için, ileri sualtı fotoğraf tekniklerini kullanırlar. Dalışlarını çekeceği fotoğraflara ve hatta ekipmanlara göre planlarlar.

Sualtı fotoğrafçısı için, fotoğraf tekniklerini bilmek ve ileri seviye sualtı fotoğraf ekipmanlarını kullanmak yeterli değildir. Sualtı fotoğrafçısının başarılı olabilmesi için deniz biyolojisi ve çevre bilgisinin ileri seviyede olması gerekir. Çalıştıkları bölgedeki coğrafi şartların, flora ve fauna yapısının önceden bilinmesi gerekir. Sualtının ana aktörleri omurgalı, omurgasız tüm canlılar sualtı fotoğrafçısının modelleridir. Bu modellerin türlerini, davranışlarını, morfolojilerini bilmeden iyi fotoğraf çekmek rastlantılara kalmıştır. Hatta batıkların bile hikayesini bilmek, onu fotoğraf-larken hangi özelliğinin ön plana çıkarılacağı konusunda büyük yarar sağlar. Özellikle ülkemiz dalgıçlarının sualtı arkeolojisi konusunda bilgili olmaları gerekmektedir. Unutulmamalıdır ki, ülkemiz denizleri biyolojik açıdan çok zengin olmayabilir ama arkeolojik açıdan dünyanın en şanslı denizleri arasındadır. Bilgi, sualtı fotoğrafçısının elindeki ekipman kadar önemlidir. Ancak bu şekilde donanmış bir dalgıca sualtı fotoğrafçısı denebilir.

Sualtında Fotoğraf Çekmek

ATEŞ EVİRGEN

TÜM KİTAPÇILARDA

Adres (Merkez)
Adres (Yazışma)
Telefon (Merkez)
Telefon (Mobil)

: İsmet Paşa Mahallesi 370. Sokak No: 13 Eski Foça/ İZMİR
: PK 1 Ege Üniversitesi Kampusu Bornova/ İZMİR 35101
: (+90) 232 812 6459
: (+90) 530 115 3405

Web Site : <http://akdenizkoruma.org.tr>
E- mail : info@akdenizkoruma.org.tr

AKDENİZ KORUMA DERNEĞİ
Mediterranean Conservation Society

Pedalla Türkiye

Yazan: Serkan Taşdelen

Pedalla Bisiklet

Türkiye'nin 7 bölgesini, 48 şehrini, 151 ilçesini ve 89 Önemli Doğa Alanını (ÖDA) kapsayan bir bisiklet yolculuğu. 98 günde 7500 km pedal çevirerek Türkiye'nin bütün güzelliklerini anbean yaşamının ve yaşatmanın hikayesi.

Erzincan'dan yola çıkıp Tunceli, Elazığ, Malatya, Adıyaman, Kahramanmaraş, Gaziantep, Şanlıurfa, Mardin, Batman, Diyarbakır, Erzurum, Kars, Ardahan, Artvin, Rize, Trabzon, Giresun, Ordu, Samsun, Sinop, Kastamonu, Çankırı, Ankara, Konya, Aksaray, Nevşehir, Kayseri, Niğde, Adana, Mersin, Antalya, Muğla, Aydın, İzmir, Manisa, Uşak, Afyonkarahisar, Kütahya, Eskişehir, Bilecik, Bursa, Balıkesir, Çanakkale, Edirne, Kırklareli, Tekirdağ'ı takip edip İstanbul'da son bulan bir macera...

Ülkemiz sınırları içerisinde bulunan 305 Önemli Doğa Alanından 89'unu ziyaret edip durumları hakkında bilgi topladım. Son durumları pek iç açıcı olmayan yerler gördüm. O bölgede yaşayan canlıların çığlıklarını kulaklarımda hissettim. Yok olan doğaya karşı sessiz kalmayarak düşmüştüm yollara. Amacım insanların dikkatini çekmek ve bunlardan haberdar etmekte sadece. Başardım mı sorusunun cevabı maalesef ki yok.

İşte bu güzel projenin ürünü olan Pedalla Türkiye kitabını geçtiğimiz Eylül ayında çıkarttık. Arkadaşlarımla da yardımıyla elle tutulur bir şeye imza atmış olduk. Bu kitapta bisikletten, doğaya, kültürden tarihe kadar birçok şeyi bulacaksınız. Kitabı okuyup bitirdikten sonra belki de yollara düşeceksiniz. Bunun için bile birçok tüyo bu kitabın içinde sizleri bekliyor.

Uzun tura çıkarken nasıl hazırlandım, neler yaptım, neler aldım gibi birçok sorunun cevabını alacaksınız. Nasıl beslendim, ne yedim, ne içtim hepsinden tek tek bahsettim.

Kitabımız tamamen doğal bir dille yazılmış olup, yaşananların anlatıldığı bir güncedir. Profesyonel bir yazar tarafından yazılmadığını bilmenizi isterim. Sıkılabilir ya da heyecanla bir diğer sayfaya geçebilirsiniz. Bunun hiç bir garantisini veremem.

Kitabımız 328 sayfadan oluşmuş ve saman kağıda basılmıştır. Yer yer turdan fotoğraflarla süslemeye çalıştık.

Son olarak; kitap herhangi bir kâr marjı gözetilerek bastırılmamıştır. O nedenle herhangi bir yayın evinde satışı yoktur. Tek satış noktası www.pedalla.com.tr 'dir. Dileyen herkese ücretsiz kargo ile bu siteden temin edebilir.

Sevgi ve saygılarımla...

Derin Tutku Air

Ayşegül Dinçkök'ün Endonezya'nın Batı Papua bölgesindeki Raja Ampat, Güney Sulawesi ve Maldivler'de çekmiş olduğu sualtı fotoğraflarından oluşan kitabı, 4 Aralık Perşembe günü MSGSÜ Tophane-i Amire Kültür Sanat Merkezi Tek Kubbe

Adres (Merkez)
Adres (Yazışma)
Telefon (Merkez)
Telefon (Mobil)

: İsmet Paşa Mahallesi 370. Sokak No: 13 Eski Foça/ İZMİR
: PK 1 Ege Üniversitesi Kampüsü Bornova/ İZMİR 35101
: (+90) 232 812 6459
: (+90) 530 115 3405

Web Site : <http://akdenizkoruma.org.tr>
E- mail : info@akdenizkoruma.org.tr

AKDENİZ KORUMA DERNEĞİ
Mediterranean Conservation Society

Binası'nda gerçekleşen 'Derin Tutku Air' sergisiyle aynı gün sanatseverlerle buluştu.

Sergi ile eş zamanlı çıkan Derin Tutku Air* kitabı, Ayşegül Dinçkök'ün sualtındaki dostları ile yeryüzündeki dostlarının buluştuğu bir anı kitabı niteliğinde.

Ayşegül Dinçkök "Derin Tutku Air*" Kitabında Sualtındaki Dostlarını Yeryüzündekilerle Buluşturdu...

Raja Ampat, Maldivler ve Güney Sulawesi bölgesinde çekmiş olduğu fotoğrafların yanı sıra Ertuğrul Özkök, Gonca Vuslateri ve Ümit Boyner gibi iş, sanat ve medya dünyasından 111 ismin fotoğraflar hakkındaki duygu ve düşünceleri de yer alıyor. Dinçkök, Derin Tutku Air* sergisinde olduğu gibi kitabında da tüm insanları bakmaya değil görmeye ve yaşadığımız dünyayı algılamaya ve çevremizin farkında olmaya davet ediyor.

Dinçkök, yine bir sosyal sorumluluk projesine imza atarak kitabının satışından elde edilecek geliri Akdeniz Koruma Derneği'nin 'Deniz Koruculuğu' projesine aktaracak. Bu proje; Gökova Körfezi'nde yerel balıkçıların korucu olarak görev aldığı, balıkçılığa kapalı deniz koruma alanlarının korunmasını sağlamaktadır ki bu proje sayesinde son yıllarda balık miktarı, korunmayan bölgelere kıyasla ortalama 7 kat artmış ve balık kooperatiflerinin gelirinde %53 oranında yükselme gözlenmiştir.

Tüm sanatseverler, Dinçkök'ün sualtı fotoğraflarından oluşan kitabına D&R mağazalarından ulaşabilecek.

Ayşegül Dinçkök Hakkında:

Lisanslı yüzücü olan Ayşegül Dinçkök 2010 yılında başladığı dalma sporuyla birlikte sualtını görüntüleyerek derinlerin heyecanını geniş kitlelerle paylaşmıştır. İlk sualtı fotoğraf sergisi "Derin Tutku"yu 2012 yılında yapan Dinçkök ikinci sergisi 'Derin Tutku Air'i fotoğraf severlerle buluşturuyor.

***Air Endonezya dilinde " Su" anlamına gelmektedir.**

